

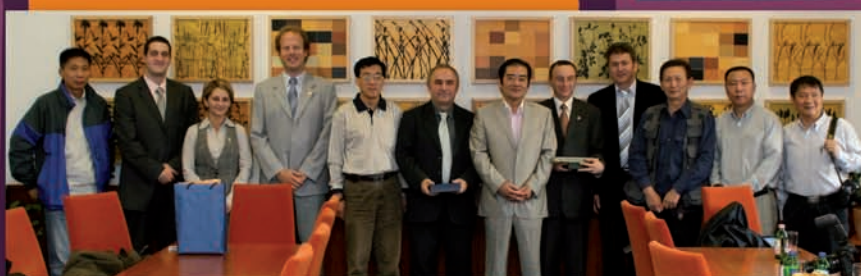

Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem hallgatóinak és közalkalmazottainak lapja

Mozgalmas ősz

Sanghaji delegáció
járt az egyetem
több intézményében

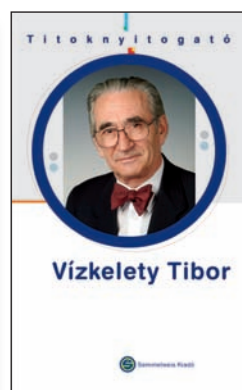
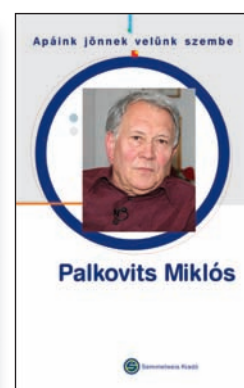
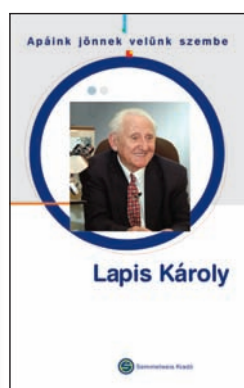
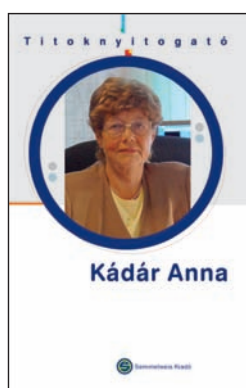

Csúcskategóriás
szívoltrahang-készülék
a Tűzoltó utcai Gyermekklinikán

Ötödik Elem című
szobor-együttest
avattak
az Egészségtudományi
Karon

Apáink jönnek velünk szembe – Titoknyitogató
A Semmelweis Kiadó életmű-sorozata már 20 kötetes lett!

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem és a TF-Fórum újságok jogutódja
A Semmelweis Egyetem
Általános Orvostudományi,
Egészségtudományi, Fogorvostudományi,
Gyógyszerésztudományi, Testnevelési
és Sporttudományi Kara hallgatóinak
és közalkalmazottainak lapja

Megjelenik háromhetente

Felelős kiadó: az egyetem rektora;
dr. **Tulassay Tivadar**

A szerkesztőbizottság elnöke:
dr. **Sótonyi Péter** rector emeritus
(sotpet@igaz.sote.hu)

A szerkesztőbizottság tiszteletbeli elnöke:
dr. **Donáth Tibor** professor emeritus
(donath@ana.sote.hu)

Felelős szerkesztő:
Tolnai Kata
(tolnaikata@gmail.com),
Telefon: 06-20-825-9747
Szerkesztőség: 1085 Bp., Rökk Szilárd u. 13.
Tel./fax: 267-6166 (üzenetrögzítővel)
E-mail: ujsag@bkt.sote.hu

A szerkesztőbizottság tagjai:

Bubenyák Máté (GYTK)
(bmate@gyok.sote.hu)

Csetneki Júlianna egyetemi főnövér

(csetneki@kkt.sote.hu)

dr. **Gombocz János** (TF)

(gombocz@mail.hupe.hu)

dr. **Hermann Péter** (FOK)

(hermann@pannongsm.hu)

dr. **Jákó Kinga** (SMIF)

(jako@rekhiv.sote.hu)

dr. **Kardon Tamás** (KHT)

(kardon@puskin.sote.hu)

dr. **Karlíng Kinga** (ÁOK)

(karlking@radi.sote.hu)

dr. **Kormos Andrea** (GF)

(kormos.andrea@lotus.rekhiv.sote.hu)

Kún Éva (MKI)

(kuneva@rekhiv.sote.hu)

dr. **Langer Róbert** (ÁOK)

(roblanger@hotmail.com)

Márton Emőke (DI)

(marton@phd.sote.hu)

Nardai Péter Pál (EHÖK)

(pnardai@gmail.com)

dr. **Polgár Veronika** (ETK)

(polgarv@se-etk.hu)

dr. **Szabóné Balogh Clarissza**

(claris@freemail.hu)

dr. **Voszka István** (ÁOK)

(voszka@puskin.sote.hu)

weboldal: <http://www.ujsag.sote.hu>

Az újságot kiadja a **Semmelweis Kiadó**

www.semmelweiskiado.hu

dr. **Táncos László**

(tancos@mail.datanet.hu)

Tördelőszerkesztő: **Békésy János**

Nyomta: Mester Nyomda Kft.

ISSN 1586-6904

Címlapon fent: Sanghaji delegáció a Semmelweis Egyetem több intézményébe (cikk a 24. oldalon) Fotó: **D. Kiss Balázs**

Középen: Csúscategóriás szívultrahang-készülék a Tűzoltó utcai Gyermekklinikán. A képen **Szabolcs Judit** (cikk a 23. oldalon)

Lent: Az „Ötödik Elem” című szoboregyüttest szeptember 18-án avatták az Egészségtudományi Karon (cikk a 17. oldalon) Fotó: **D. Kiss Balázs**

Megindult az élet a Tűzoltó utcában

4-5. oldal

Már javában oktatnak a Tűzoltó utcai új Elméleti Orvostudományi Központban. A hallgatók lassanként megszokják az idevezető utat, talán mostanában még többen állnak meg nézelődni az épületben, észrevesznek egy-egy szép részletet, a nagy belső tér képzőművészeti alkotásnak is beillő kőburkolatát például, aztán rövidesen már magabiztosan járnak-kelnek az előadótermek között. A létesítményt igazgató **Mészáros Györggyel** még a kutatólaborok beköltöztetése előtt beszélgettünk.

Iskola született – korszakos Belgyógyászat tankönyv jelent meg

8-9. oldal

Másfél évtizede irányítja a II. sz. Belgyógyászati Klinikát **Tulassay Zsolt** professzor, akadémikus. Ahogy építi-fejleszti a Szentkirályi utcai épületet, úgy formálja-alakítja erős hittel az itteni közösséget. Erről osztotta meg gondolatait olvasóinkkal, és beszélt arról a nagyszabású vállalkozásról is, amelynek eredményeként negyedszázad után szerkesztésében újra átfogó belgyógyászati tankönyv jelenhetett meg magyar közreműködőkkel, választékos, magyar nyelven.

Tudós dinasztia

14-15. oldal

A Semmelweis Egyetem vezetése megbízásából az a megítélt feladat jutott nekem, hogy megemlékezhetek a Jendrassik tudós-dinasztia jeles képviselőiről. A Jendrassik család három generáción keresztül adott neves személyeket a magyar orvoslásnak, de rajtuk kívül a dinasztia-alapító Jendrassik Jenő fiai és leszármazottai között kiváló mérnököket, köztük a Ganz-Jendrassik motor feltalálóját, és festőművészt is találunk. (**Szathmári Miklós** írása)

Nehéz percekben segítség

23. oldal

Egy éve hunyt el Polcz Alaine. Tavaly szeptember 20-án, két héttel 85. születésnapja előtt hunyt el **Polcz Alaine**, a Semmelweis Egyetem II. sz. Gyermekgyógyászati Klinikájának egykori pszichológusa. Az intézmény betegeinek lelki rehabilitációja ma is az elismert szakember útmutatásai szerint zajlik. Mindent megtett azért, hogy a gyerekek szülei, játékaik között lehessenek.

Hatvan év egyetemi katedrán

7. oldal

Fonyó Attila professor emeritus Eötvös József-díjban részesült az idén pedagógusnap alkalmából, elismerve hat évtizedes kiemelkedő munkáját az egyetemi oktatásban, a német diákok oktatásának megszervezésében és színvonalas egyetemi tankönyveit.

Talpon maradni a nehézségek közepette is

11-12. oldal

Gyönyörű épület, világszínvonalú szakmai infrastruktúra az egyik oldalon, és növekvő bérleti díj, a fejlődés kényszere a másik oldalon. S akinek mindezzel nap mint nap szembesülnie kell: **Gerle János**, a Fogorvostudományi Oktatási Centrum igazgatója. Vele beszélgettünk az igazgatás gondjairól és örömeiről.

Olimpia után, rezidensképzés előtt

13. oldal

Élete első olimpiáján szeretett volna dobogóra állni csapatával, a női vízilabda-válogatottal **Horváth Patrícia**. Ez nem sikerült, mégsem bánatos a negyedik hely miatt. A nemrégiben doktorált orvosportolót pekingi élményeiről és tudományos munkájáról kérdeztük.

Többfunkciós sebészeti kés az I. sz. Gyermekklinikán

16. oldal

Ünnepélyesen is átadták szeptember 4-én azt a modern magasfrekvenciás sebészeti kést, amelyet a Béres Alapítvány adományozott az I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika sebészeti osztályának, ahol már nyár óta naponta használják a gyermekek gyorsabb gyógyulását segítő műszert. Az országban elsőként ezen a gyermekklinikán dolgozhatnak ezzel a korszerű eszközzel.

Szobor-együttest avattak a Vas utcában

17. oldal

A címlapon látható „Ötödik Elem” szobor-együttest szeptember 18-án avatták az Egészségtudományi Kar Vas utcai épületének udvarán. Az alkotások megvalósításához az intézmény a „Reneszánsz Év 2008” programon nyert támogatást.

A Központi Igazgatási Épületből kiköltözött szervezeti egységek ideiglenes elérhetőségei

20. oldal

Orvosíró és képzőművész konferencia 2008

21. oldal

Szeptemberben, miként ez már hagyományá vált, Balatonlelén került megrendezésre a Magyar Orvosíró és Képzőművész Kör (MOKK) 33. évi kongresszusa.

Futottak a rákkutatásért

22. oldal

Hét millió forint értékű, rákbetegek kezelését szolgáló műszerekkel támogatta a III. sz. Belgyógyászati Klinikát a Fuss a Rákkutatásért! Alapítvány.

Az egyetem központi épületének munkálatairól

A projekt kétszakaszos közbeszerzési eljárással 2007 decemberében indult. A nyertes kivitelezővel, a Diagrál Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-vel 2008. június 30-án kötött szerződést a Semmelweis Egyetem az I. ütem kivitelezésére.

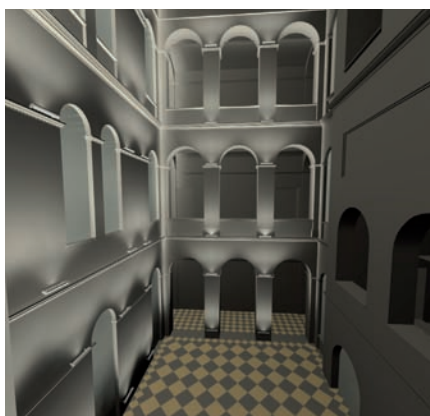
Az átalakítás terveit a Folyó Építész Kft. (építéset, statika, erősáram), a Hutterer Bt. (gépészet) és a Róna-Comp Kft. (gyengeáram) készítette. A rekonstrukció mintegy 2000 m² alapterületet érint.

Korhú helyreállítás, értékmegeőrzés

Az 1880-as évek elején épült épület rekonstrukciója során fontos szempontként merült fel az épület korhú helyreállítása, a benne működő funkciók és gépészeti installációk újragondolása, korszerűsítése, reprezentatív központi épületként való hasznosítása. A funkciók centralizálására az egyetem egyéb épületeinek korszerűsítésével párhuzamosan kerül sor.

A rekonstrukció célja a korszerűsítés mellett az értékmegeőrzés. Az épület eredeti térszerkezése több helyen sérült, sokszor szétzilálva az eredetileg tiszta rendszert. Ezen góccok korrígálására is sor kerül, például vizesblokkok, légaknák rendszere, eredeti terek visszaállítása, ahol erre lehetőség mutatkozik. Az épület nyílászárói nagyobb részben eredetiek, de a flóderozott tölgy színe és a réz vasalatok már csak a tanácsteremben láthatók, az ajtókat, ablakokat borító több rétegű olajmázolás megkopott rétegei alatt.

■ Látványterv

Az épület padlóburkolatait szinte teljesen kicserélték, falburkolatként az épülettől idegen anyagot használtak. A gépészet és az elektromos hálózat elavult és korszerűtlen, modernizálásra és bővítésre szorul. A bejárati előtér, aula újszerű, fogadóternek megfelelő kialakítását tűztük ki célul.

A földszinten, az I. és II. emeleti szakaszokon a folyosók felújításra és korhú helyreállításra

Rendezvényelőzetes

Az 1956-os forradalom egyetemi ünnepe **október 22-én 14 órakor** kezdődik a Belső Klinikai Telepen az '56-os emléktáblánál, majd **15 órakor** folytatódik újabb koszorúzással a NET előtti Tóth Ilona szobornál.

A Tűzoltó utcai Elméleti Orvostudományi Központ átadási ünnepségének időpontja október végére várható. Az eseményről beszámolót olvashatnak majd az újságban.

A tiszteletbeli doktorok avatására november 7-én 11 órától kerül sor a Fogorvostudományi Kar Oktatási Centrumában.

„Doctor Honoris Causa” kítüntetető címet kapnak

ÁOK: dr. **Olaf Bodamer** és dr. **Gabor Kaley** (a címet augusztusban vette át, méltatását e lapszámunk 24. oldalán olvashatják angolul)

FOK: dr. **Anton Sculean**

TF: dr. **Kevin Davies**, valamint dr. **Bucsky Péter Pál**, a Lübecki Egyetem professzora.

Az egyetem alapítását ünneplő Dies Academicus rendezvény **november 8-án 10 órakor** lesz a NET Dísztermében.

kerülnek. Kutatásaink alapján látható, hogy e területeken a boltozatok színesek voltak, de a későbbi diszperziós festékek rákerülése miatt rekonstrukcióban festik meg az eredeti színeket.

Aula kialakítása

Az épületben található ma is a rektori, a rektorhelyettesi és a dékáni hivatalok, a stratégiai és gazdasági főigazgatóságok, az orvosi könyvtár, valamint a tanácsterem.

Új igényként vetődött fel a meglévő udvar lefedésével kialakítható aula és hozzá az alagsorban kialakítandó akadálymentes vizesblokk, a földszinten sajtófogadásra is alkalmas és IP alapú videokonferencia berendezés infrastruktúrájának kiépítésével is rendelkező tárgyaló kialakítása. A belső udvar homlokzatai megújulnak, az udvar acél-üveg tetővel történő lefedése lehetőséget ad az ablakok kibontására. Így egy hangulatos belső tér alakul ki, amit aulaként használunk majd. Az emeleti belső udvarra néző ablakokat elbontjuk, ezáltal a folyosó párkányai kifordulnak és összetalálkoznak az udvari párkányokkal. A lépcsőház így módon szintén közös légtérbe kerül az aulával. Az udvar földszintjén új födém készül, teret adva az aulának. A földszinti és az emeleti folyosók új padlóburkolatot (jura mészkő) kapnak, a falakba bevésésre kerülnek a gépészeti, erős- és gyengeáramú vezetékek.

Szabó István Attila
műszaki ellenőr
Fotók: **Tolnai Kata**

Megindult az élet a Tűzoltó utcában

*Már javában oktatnak a Tűzoltó utcai új Elméleti Orvostudományi Központban. A hallgatók lassanként megszokják az idevezető utat, talán mostanában még többet állnak meg nézelődni az épületben, észrevesznek egy-egy szép részletet, a nagy belső tér képzőművészeti alkotásnak is beillő kőburkolatát például, aztán rövidesen már magabiztosan járnak-kelnek az előadótermek között. A létesítményt igazgató **Mészáros Györggyel** még a kutatólaborok beköltöztetése előtt beszélgettünk.*

■ Mészáros György

– Nagyon kedves köszönő levelet írt a kollégáinak. Ez a barátságos hangulat jellemzi a kapcsolatukat? Nagy reményekkel, elfogadással és megértéssel vannak egymás iránt?

– Igen, azt hiszem a barátságos, normális hangulat fontos nekem, kiegyensúlyozott emberi kapcsolatokra törekszem, talán ezért is vagyok kevesekkel *rosszban*. Inkább megérteni és kedvelni szeretem az embereket, a kollégákat meg főleg, az ember embernek farkasa érzés meglehetősen távol áll tőlem – válaszol dr. Mészáros György. – Szerintem az ittlévők most mind elégedettek, s ezt a hangulatot sugározzák vissza ránk is, a Központi Igazgatóság munkatársaira. Ezt a „sugárzást” a kollégáim megérdemlik, hiszen hetek óta éjt nappallá téve dolgoznak itt, szállás-előkészítőként segítik a többiek beköltözését, a megfelelő, jó vagy jobb körülményeket. Majdnem mindenki örül a változásoknak, egyrészt azért, mert a költözéssel néhány nap alatt egy évszázadot léphetnek előre. Másrészt azért is, mert nagyon lóhalálában készült el az oktatási terület, és sokan, amúgy jogosan tartottak attól, hogy a vártnál több kompromisszumot kell majd kötniük. Végül erre mégsem volt szükség, néhány

apróságtól eltekintve hibamentesen indult el az oktatás. **Kollai Márk** professzor úr 95 százalékosnak értékelte a készülségi fokot, ami számunkra hízelgő, de jóleső megállapítás. S azóta is az előadóktól, oktatótársaktól rendre kapom a lelkesedő, köszönő levelet, az elégedettség tehát dokumentálható. Akadnak természetesen aggodalmaskodók is, akik inkább a hibákat látják, de hál’ istennek messze többségben vannak azok, akik örülnek, lehetőséget, a jövőt látják az elkészült épületben. Remélem, idővel csatlakoznak hozzájuk a most még kicsit *másként gondolkodók* is. Nagy pozitívum az is, hogy az intézetek dolgozóit jobban összehozza, erősebb közösséggé formálhatja az új rendszer.

– A Puskin Tömbön kívül idekerült a Klinikai Kísérleti Kutató- és Humán Élettani Intézet is. Mennyire használják ki az oktatási kapacitást?

– Kényelmesen elférünk, elegendőek az előadótermek, több a szemináriumi terem, intézetenként 5 hallgatói laboratórium is van, azaz jó körülmények között, megnyugtató módon zajlik az oktatás. Az esetleges plusz igényeket, például konzultációk, *speckollok* vagy PhD kurzusok helyigényeit is ki tudjuk elégíteni, alighanem, itt nem kell majd

késhegyig menő harcot folytatni egymással, hogy kié legyen a hőn remélt terem. A gyakorlathoz tartozó berendezések, felszerelések, vegyszerek szintén átkerültek ide, „ezerrel” használják azokat a hallgatók. A tantermek felszerelése is XXI. századi, élvezet itt előadni, s úgy látom ez az öröm közös, mintha a hallgatók is jobban élveznék az előadásokat. Természetesen egy ilyen új házba költözés mindig hoz magával újabb beszerzési- és hozzáforrásigényeket, de azt hiszem, szép lassan sikerül majd megszerezni a még hiányzó tételeket is.

– Azt már tudom, hogy kipróbálta az előadói pozíciót a teremben, de vajon az ülőpozíciót is ismeri?

– Természetesen, kényelmesek a székek. A kelleténél kicsit kisebbek az előadótermek, mint szeretnénk, de elsősorban a hatósági előírások miatt lettek ekkorák. A hallgatók elférnek, és még azt sincs kizárva, hogy jövőre jobb szervezéssel kevésbé töltjük majd tele a helyiségeket. Bár, bevallom, engem oktatóként rendkívül stimulál, hogy még a lépcsőn is ülnek diákok.

Áramtakarékos módszer

– Jómagam még a „hadiállapot” idején jártam az előadótermekben. Égtek a lámpák. Meg tudják-e majd oldani, hogy az éppen üres helyiségekben ne legyen világítás?

– A teremfelelősök dolga a villanyoltás, kivéve persze az előadások közötti félórás szüneteket. Ám, amikor nincs oktatás, akkor be kell zárni a helyiségeket, biztonsági okokból is. Emellett gondolkodunk egyfajta

Folytatás a 6. oldalon

Folytatás az 5. oldalról

áramspóroló megoldáson, az erre ajánló vállalkozót összehoztam az egyetem műszaki szakembereivel és a házat nagy gondossággal üzemeltető Hochtief Facility Management Hungária Kft.-vel, valamint az épület tulajdonosi jogait gyakorló beruházókkal, majd ők eldöntik, hogy használható-e ez a módszer, rátelepíthető-e a jelenlegi rendszerre. Mindesetre az első két hét energiafogyasztása elég magas volt, tehát mindenképpen kell valamilyen megoldást találni. Az árammal takarékoskodni tudunk a szintenként beépített és az itteni munkarendnek megfelelően beállított mozgásérzékelőkkel is.

Kényelmes sétával

– Rövidesen itt a tél. Gondoskodtak-e ruhatárról az épületben?

– Van két kisebb, úgymond, VIP ruhatárnak alkalmas hely, ahol nagyjából 100-100 kabát fér el, ruhatáros egyelőre még nincs. Másrészt a folyosókon körülbelül 400 zárható szekrény található, ahova a hallgatók bepakolhatják a holmijaikat, bár szerintem nem túl nagy a rakodóterük. Kártyával működnek, tartok attól, hogy lesznek „élel-

mesebb” diákok – avagy egoisták, minden megfogalmazás kérdése –, akik állandó saját tárolóhelynek tekintik majd a lefoglalt rekeszeket, így a később jövők nem használhatják azokat. Ezért ki kell találnunk valamilyen „szekrény-felszabadító” eljárást. Kialakítás alatt van az aulában egy mobil (örzött) ruhatár létesítése, mely telente a diákokat és a rendezvényekre ideérkezőket is szolgálja, nyaranta pedig arrébb tolvá nem foglalja helyet.

– Beszélgetésünk idején az idejövő oktatók, látogatók csak az utcán tudnak parkolni. Mikor és mennyiben változik majd meg ez a helyzet?

– Az egyetem gondolkodik azon, hogy az épület alatt épült 283 férőhelyes mélygarázst is teljesen kibérel, és ezáltal részint megoldaná dolgozói parkolását, másrészt bérparkolás vállalásával – ezen a meglehetősen nagy intenzitással fejlődő, rehabilitáló környéken – bevételhez is juthatna. Jelenleg ez az elképzelés még tárgyalás-előkészítő szakaszban van. Egyébként, a tervek szerint – az új FOK épület gyakorlatához hasonlóan – az egyetem hozzájárul majd a parkolási díjhoz, ám annak teljes összegét

nem tudja a dolgozóktól átvállalni. A PPP-szerződés nem tartalmazza a parkolót, következőképpen erre a célra nem kapunk pénzt a fenntartónktól. Az egyetem tehát megpróbál mindenki számára elfogadható kompromisszumot találni. Egyelőre az utcán még ingyenes a parkolás, de híreim szerint hamarosan változtatnak ezen. Sőt, állítólag a kerületi önkormányzat hajlik arra, hogy sétáló- vagy legalább csökkentett forgalmúvá alakítsa a Tűzoltó utcát – lévén, hogy itt olykor 5-800 hallgató jön a metróról vagy megy afelé, számukra egyszerűbb és kevésbé „frusztráló” lenne a gyalogos közlekedés. Különösen, ha valaki, mondjuk a fél évfolyam, éppen késésben van.

– Akkor, ha megengedi, most vizsgáztatnám. Hány perc sétával lehet eljutni innen a különböző egyetemi egységekbe? Lejárta már ezeket gyalog?

– Még nem mindet, mert én is autóval járok, de becslésem szerint az anatómiai intézetek nagyjából két, a metrómegálló és a Külső Klinikai Tömb pedig három perc alatt elérhető. Gyalog innen a Belső Klinikai Tömb és a NET tíz perc. Jómagam az elsőéveseknek adok elő, s jóleső érzéssel tapasztaltam: stabilabb lett a hallgatók létszáma azzal, hogy ezentúl nem kell ide-oda szaladgálni az épületek között –, s közben, ugye, könnyen „elveszhetnek”, elcsúbulhatnak máshová. Korábban a második, harmadik előadásán már érzékelhetően fogatkozni kezdtek a diákok, most viszont itt maradnak a házban. Sőt, hogy alátámasszam az új épület új lehetőségeit is hordoz megállapításomat: a vadonatúj „az orvosi kémia alapjai” című előadásunkon még a háromezres keresztszám sem volt elég. Ez különösen akkor szép, ha figyelembe vesszük azt, hogy nem kötelező, bár kreditpontos előadásról és a nem mindenki által imádtott orvosi kémiaóról van szó!

Gördülékeny indulás

– Október végére tervezik a központ hivatalos átadását. Addigra a kutatási funkciókat is ide kellene költöztetniük. Lát erre esélyt?

– Sokakkal együtt én is osztom azt a véleményyt, hogy érdemesebb a laborokat már a felvetődött hibák kijavítása után, a tényleges elkészültségi állapotban átköltöztetni az épületbe, gördülékenyebb lehet így az indulás. Remélhetőleg október első harmadában mindez megtörténhet. Addig némi kényelmetlenséget okoz kijárni ide oktatni, de a sokkal jobb, mondhatni „luxuskörülmények” reményeim szerint kárpótolnak mindenkit ezért.

– Mi lesz a régi e-mail címeikkel a végleges átköltözés után, megmarad a puskin.sote.hu?

– A puskinos címek nagyon sokáig élni fognak, át lesznek irányítva az új e-mail címre (eok.sote.hu).

– Jutnak-e elegendő tárolóhelyhez az intézetek?

– Minden intézet ki tudott alakítani magának a mínusz egyes szinten egy-két, nem

túl nagy raktárt. De az intézeti alapterület is megnőtt, ezért talán ez nem is akkora gond. A többi tárolóra szüksége van a gépészetnek és az üzemeltetésnek. Elkelné még néhány nagyobb raktár, s talán egy nagy könyvraktár is, de majd megoldjuk.

Inspiráló környezet

– Összességében mennyivel gyarapodott az egyetem tudományok és oktatásnak szánt helye a központ megépülésével?

– Az idekerülő négy plusz egy intézet alapterülete 6600 négyzetméter volt, most a hasznos alapterület 9900 négyzetméter lett, tehát 40 százalék fölötti a többlet kutatói-oktatói felület. Az oktatási terhelés is megszeménoen nőtt az elmúlt években, hiszen egyre több külföldi és magyar hallgatót veszünk föl, így a korábbi, csak a hazai diákság létszámára alapozódott infrastruktúra jócskán szűkösnek bizonyult – már egy jó ideje. Most ebben is eljutottunk „Európába”, végre van elég területünk, van helyük a tudományos diákköröseinknek, a PhD hallgatóinknak is. S mondok még valamit: az egyetem össz-impakt faktorának a harmadát az ideköltöző intézetek adják, az e mögött húzódo teljesítményre igen büszkék lehetünk már jelenleg is, és remélem, a jövőben még inkább. A körülmények tökéletesedése pedig új grantok, új tudományos eredmények, ezzel együtt sokkal több TDK-s meg rengeteg PhD hallgató és természetesen az őket oktató vagy lelkesen kutató kolléga sikerének lehetőségét segítheti, nyithatja meg.

Tolnai Kata - Tóth Andrea

Fotók: Tolnai Kata

Erasmus hallgatók

A TF-es hallgatók közül 16-an nyertek Erasmus ösztöndíjat különböző időtartamokra. A legkevesebb négy hónap, ám akadnak olyan diákok, akik kilenc hónapot töltenek majd az Erasmus-program keretében európai egyetemeken Veronától Athénig, illetve Kólntól Granadáig.

Hatvan év egyetemi katedrán

Dr. Fonyó Attila professor emeritus Eötvös József-díjban részesült az idén pedagógusnap alkalmából, elismerve hat évtizedes kiemelkedő munkáját az egyetemi oktatásban, a német diákok oktatásának megszervezésében és színvonalas egyetemi tankönyveit.

– Az Eötvös József-díj átadásakor nem hangzik el méltatás, ám díjazottként nyilván tisztában van azzal, miért részesült a rangos díjban.

– Hatvan év egyetemi oktatói tevékenységem lehetett az oka az elismerésnek, a többi címszavakban lehet még felsorolni: az ÁOK dékánja voltam két cikluson keresztül, közöm volt a német nyelvű oktatás megszervezéséhez, tankönyveket írtam, oktattam, az Élettani Intézetet igazgattam tizennégy éven keresztül. Ezek játszottak szerepet a választásban, meg hát a korom... Vélhetően elérkezettnek látták az időt az egyetem vezetésében, hogy ezzel a díjjal ismerjék el munkásságomat.

Családi indíttatás

– Orvosként végzett, mégis szakterülete a biokémia és a fiziológia lett. Mi hatott a pályaválasztására?

– Az orvosi végzettségben meghatározó volt a családi indíttatás: harmadik generációs orvos vagyok; orvos volt a nagypám, az apám, az anyám, több rokonom. A pályaválasztásnál nyilvánvalóan befolyásolt, hogy ebben a közegben éltem, otthon napi téma volt az orvoslás, így már gyermekkoromban is nagyon érdekelt a pálya. Apám, dr. **Fonyó Zoltán** kórházigazgató volt az újpesti szegénygyermek kórházban, az ő és a nagypám, dr. **Fuchs Ignác** emlékét az Árpád Kórház falán márványtábla őrzi. Tehát a családi hagyományokat követve magam is orvosi diplomát szereztem, de mégsem orvos, hanem kutató és oktató lettem, így soha a betegekkel közvetlen kapcsolatomban nem volt. Gyógyító orvosnak valószínűleg teljesen csődöt mondtam volna, mert egy csomó tulajdonságom hiányzik ehhez. Nem volt kézügyességem, a fizikális diagnosztizálásra soha nem tudtak megtanítani, szívet hallgatni, kopogtatni, tapintani becsületesen soha nem tudtam. Ha beteget láttam, és megtudtam, mik a tünetei, hamar rájöttem a betegségére, és ez a mai napig is így van, de nálam manuális, operatív szakma szóba sem jöhetett. Ettől függetlenül dolgoztam sebészetben is: 1945-ben kezdtem az egyetemet, és akkor minden medikus kimondha-

■ Fonyó Attila

– tatlan kincs volt az egészségügy számára. Azonban elsőéves koromban tudtam, hogy kutatni szeretnék, és harmadéves voltam, amikor az Élettani Intézetbe kerültem. Volt egy huszonegy éves kis kirándulásom a II. számú Élettani Intézetbe, majd igazgatóként jöttem vissza az Élettani Intézetbe. Ez a két intézet az otthonom, mostanában ugyan kevesebbet vagyok itt.

– Mikor kezdett el tanítani? Volt-e olyan tanára, aki nagy hatással volt önre?

– 1948-tól kezdve tanítok, negyedéves medikus korom óta, ugyanis az akkori szakosoknak megfelelően a felsőbb évesek tanítottak. Másrészt, ha az ember bemegy egy egyetemi elméleti intézetbe, akkor munkájának részévé válik a tanítás. Fiatalon nagy hatással volt rám az 1946 őszén Élettani Intézetbe került **Mansfeld Géza** professzor. Borzasztóan vonzott az egyénisége, ahogyan előadott, ahogyan velünk beszélgetett. Hatalmas volt ugyan a kor- és a rangkülönbség, ám mihelyt tudományról, kutatásról volt szó, mindenki egyenrangú és egyforma volt, komolyan vette az embert. Legfontosabb számára a szakmája volt, nagyszerű előadónak bizonyult. Hatalmas volt az évfolyamunk, és hát itt a kétszáz fős tanteremben nem fértünk el, ezért sorra látogattuk a pesti mozikat előadáshelyszín-

ként, végül az Omnia mozinál állapodtunk meg. Mindig tele volt a terem, noha egyszer sem tartott katalógust, és ebből nem is csinált titkot. Amíg én voltam az igazgató, én is minden év elején megmondtam a hallgatóknak, hogy nem lesz katalógus, de soha nem volt létszámproblémánk.

– Az ön nevéhez fűződik a német nyelven történő oktatás megszervezése az egyetemen. Mi motiválta ebben?

– A sikeres kutatói időszakom után az Élettani Intézet kinevezett igazgatója lettem, és 1982 végén az akkori rektor összehívta az intézetek vezetőit, s felvetette, hogy német diákok oktatását vállalná az egyetem. Az első voltam, aki az ügy mellé állt, így rám hárult az a feladat, hogy megszervezzem az oktatást, magam mellé választva azt a négy embert, aki a legalkalmasabb volt a feladatra. Elsősorban azt vártam, hogy javul az oktatói színvonal, a német diákokat ismerve, hiszen többször jártam Németországban, gyermekkorom óta beszéltem a németet, tudtam, hogy a diákok igényesek, és színvonalas oktatást várnak. 1983 elején már lehetett érezni a politikai helyzetben az olvadást, és tudtam, hogy az oktatás megszervezésének nagyobb súlyú konzekvenciái lehetnek. Ha ugyanis idejön több száz német hallgató, akkor az állambiztonság nem tud olyan szigorúan szűrni, ez pedig bizonyos lazulást eredményezhet a külföldi kapcsolatokban.

Feladatok szeretete

– Azóta sok minden más lett. Hogyan érintették önt a változások?

– Az új szelekkel nem tudtam azonosulni, a rendszerváltáskor az egyetemi parlamentben elhangzott, hogy aki a régi vezetésben részt vett, az ne jöhessen szóba a következőben. Később megbánta az illető, amit mondott, de én léptem: a tankönyvírás következtetett a pályámban. A hatvan év alatt a diákok is változtak, meglepő volt számomra, hogy kérdésként vetődött fel egy kari tanácsi ülésen részükről, hogy mi az a minimum, amivel diplomát tudnak szerezni. Amikor mi kezdtük az egyetemet, akkor az volt a cél, hogy minél többet tanuljon az ember, a besorolások többek között aszerint alakultak, hogy ki melyik könyvből tanul, kicsiből vagy vastagból. Nem a minimumra törekedtünk, mindenki szégyellte volna ezt. A változásoktól függetlenül elmondhatom, hogy mindig azt csináltam, amihez kedvem volt, de ez úgys értelmezhető, hogy amit csinálni kellett, azzal mindig szívesen foglalkoztam.

Sándor Judit

Iskola született – korszakos belgyógyászat tankönyv jelent meg

*Másfél évtizede irányítja a II. sz. Belgyógyászati Klinikát **Tulassay Zsolt** professzor, akadémikus. Ahogy építi-fejleszti a Szentkirályi utcai épületet, úgy formálja-alakítja erős hittel az itteni közösséget. Erről osztotta meg gondolatait olvasóinkkal, és beszélt arról a nagyszabású vállalkozásról is, amelynek eredményeként negyedszázad után szerkesztésében újra átfogó belgyógyászati tankönyv jelenhetett meg magyar közreműködőkkel, választékos magyar nyelven.*

■ Tulassay Zsolt

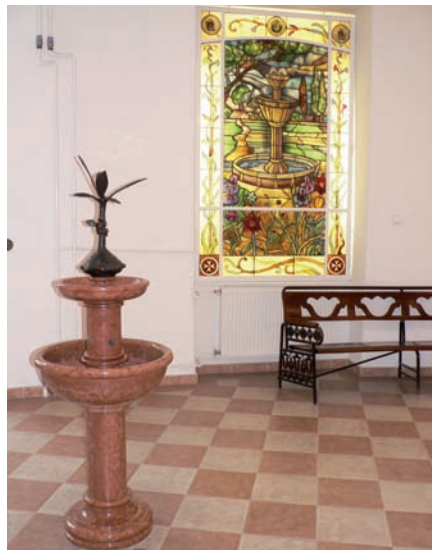
Ha valaki az elmúlt másfél évtizedben időről-időre megfordult a klinikán, mindig észlelte a változást, új tervek, elképzelések megvalósulását, a gyógyító közösség formálódását. Óhatatlanul felvetődik a kérdés, eljutott-e a klinika már oda, ahová professzora szeretné, és mennyire elégedett az eddigi eredményekkel? Sohasem lehetünk teljesen elégedettek – mondja a professzor, mert mindig akad tennivaló és új feladatok is megjelennek. Sok minden történt az elmúlt tizenöt év alatt. Rossz, elhanyagolt állapotú klinikát vett át annak idején, ahol alapvető változásokra volt szükség, nemcsak az épület állagában, de struktúrájában és szemléletében is.

Teljesen új klinika

Ma már nem kétséges, hogy teljesen új klinika épült fel, új szemlélettel, új gondolkodással, felfogással, új szerkezettel. A gyógyítási, az oktatási és a kutatási lehetőségeiket folyamatosan fejlesztették, s széles körű nemzetközi és hazai tudományos kapcsolatokat alakítottak ki. A korábban is magas színvonalú endokrinológia mellé európai szintre emelkedett a gasztroenterológia, és új klinikai irányok is megnyíltak. Az ország legjobban felszerelt emésztőrendszeri endoszkópos laboratóriumát alakították ki, amelynek

tevékenysége, befolyása a közép-európai térségre is kiterjed. A Magyar Tudományos Akadémia támogatásával olyan sejtanalitikai laboratóriumot szerveztek, amely munkássága, kapcsolatai, felszereltsége révén a kontinens vezető munkahelyei közé tartozik és tengerentúli kapcsolatai is meghatározóak. Eredményeiket nemzetközi fórumok idézik és szerepük az emésztőrendszeri betegségek kutatásában világszerte elismert. A hazai elismerések sorából a néhány évvel ezelőtt elnyert országos innovációs nagydíj emelhető ki, amelyet az Országgyűlés és az MTA elnöke adott át.

A klinika Tulassay professzor vezetésével rendszeresen nemzetközi szakmai találkozót szervez. Az Európai Gasztroenterológiai

■ Márványkút, a háttérben üvegablakkal

Társaság posztgraduális kongresszusát többször rendezték már Budapesten. Tulassay professzor elnöke volt többek között a bélbetegségeket tárgyaló nemzetközi FALK kongresszusnak, az Európai Családorvosi Kongresszusnak és a Nyelőcső betegségekkel foglalkozó Világkongresszusnak is. Az European Bridging Meeting egyik alapítója. A magdeburgi **Peter Malfertheiner** professzorral közösen határozták el, hogy a

különböző országbeli emésztőrendszeri betegségekkel foglalkozó fiatal kutatóknak, klinikusoknak fórumot teremtenek Európában, lehetőséget adva a kapcsolatépítésre, közös tervek megvalósítására, szakembercserére, tanulmányutakra. A Bridging Meetinget évente különböző helyszíneken rendezik. A kongresszusnak otthont adott már többek között Magdeburg, Budapest, Göteborg, Nápoly, Kaunas, Pozsony, az idén pedig Marosvásárhelyen találkoznak. A klinika a hazai tudományos életben is kiemelkedő szerepet játszik. Egy évtizede már minden évben megrendezi az emésztőrendszeri betegségekkel foglalkozó továbbképző kongresszusát, amely a hazai gasztroenterológiai tudományos közélet meghatározó eseménye. Néhány éve e kezdeményezéshez az endokrinológiai kongresszus is csatlakozott.

Értékrendre figyelő igénnyel

Tulassay professzor számára az emberi, a munkatársi kapcsolatok fontossága meghatározó. Amint az a 2000-ben megjelent A Szentkirályi utcai Belgyógyászati Klinika című általa szerkesztett könyvből is kiderül: következetesen ragaszkodik a közösségépítés, az iskolateremtés maga elé állított alapelveihez. Ezek a tisztesség, a gondolkodás tisztasága, az igényesség, a fegyelem, a tolerancia. A mérce magas, ha pedig valaki ennek nem tud megfelelni, az rendszerint más munkahelyet keres. A fiatal kollégák felvételekor elsődlegesen nem arra kíváncsi, hogy mennyire széles körűek a szakmai ismereteik – mert azok megtanulására úgyis rákényszeríti őket a mindennapi igény és a közösség elvárása. Az érdeklí, hogy milyenek a jelöltek emberi értékei, igényesek-e magukkal és környezetükkel szemben, megfelelő értékrendet vallanak-e, egyenesen, tisztességesen gondolkodnak-e. A professzor azt tartja, hogy az iskolateremtés alapja a tisztesség, a szilárd értékrend, az erkölcsiség, a fegyelem, a tolerancia továbbadása. Erre szegődött 15 évvel ezelőtt, amikor megbízást kapott a Belgyógyászati Klinika vezetésére. Elvárása, hogy az idekerülő fiatalok is ezt az értékrendet képviseljék. Az eredmények már megmutatkoznak. A nemzetközi és hazai szakmai közelet, de mindenekelőtt a betegek jelzései azt mutatják, hogy a II. Belklinikán nagyon jó, igényes, egységes szemléletű csapat dolgozik.

Kulturális missziót vállalva

A klinika kezdeményezésére nemrégiben állították fel a Belső Klinikai Tömb parkjában az iskolateremtő **Korányi Frigyes** szobrát. A klinikaépület földszintjén nagy elődök

arcképét bemutató Panteon létesült. A professzor szavaiból kivehető az, hogy nemcsak mindennapi munkájában őrzi az elődök emlékét és hagyományait, hanem hatásukat ilyen módon is élővé teszik. Azt vallja, hogy a klinikának is szépnek kell lennie, mert az a munkatársakra és a betegekre egyaránt hat. Az igényes környezet befolyásolja a gondolkodást és a szemléletet is. A Medicina kiadásában tavaly jelent meg A belgyógyászat alapjai című monográfia, amely igényes munkával készült, nagy sikert aratott, és szerkesztőként joggal lehet rá büszke. A könyv idén a tankönyv és tudományos munka kategóriában a Szép könyv díjat is elnyerte, s külföldi kiadók német és orosz nyelvű kiadását is tervezik. Tulassay professzor és szerzőtársai a kor igényeihez igazodva klinikai szemléletben teljesen új, korszerű könyvet alkottak. A legjobb hazai szakembereket vonták be a közös munkába, amelynek szükségességéről a következőket tartja a professzor:

„Az utóbbi, több mint két évtizedben nem született a belgyógyászat alapjait bemutató munka. Ennek hátterét vizsgálva több szempont is felvetődött. Ebben az időszakban erősödtek fel világszerte az orvosképzés megváltoztatására irányuló törekvések, amelyek megkérdőjelezték a tanítás eddigi rendszerét és kereteit. Egyre inkább hozzáférhetővé váltak viszont olyan idegen nyelvű tankönyvek is, amelyek különböző súlypontokat megjelenítve, változó szerkezeteket használva, újabb és újabb kiadásokban adták közre a bővülő ismereteket. A súlypontok megjelenítésének, az arányok kialakításának hiánya, az ismeretek eltérő részletességű bemutatása azonban nem mindig segítette az általános belgyógyászati ismeretek felépítését. Ezt a hiányt csak részben pótolta az idegen nyelvű, elsősorban angolul írt összefoglalók magyarra fordítása. E munkák többségéből rendszerint hiányzott az egységes szemlélet, megjelent viszont az eltérő kultúrából és egészségügyi környezetből származó különbség. A fordítások minősége sem kedvezett mindig a magyar orvosi nyelv fejlődésének.

A tudományág alapjait összefoglaló munka elsődleges, gyakorlati célja a képzés, az oktatás segítése. Az irodalom, az írott tudomány a tapasztalatok közvetlen átadásának, a tanár személyes útmutatásának, az élő kapcsolat hatásának alapvető kiegészítője. A tudományát bemutató összefoglaló könyv azonban nem csak a képzés fontos eleme, hanem a nemzeti kultúrának a részévé is válhat. Bizonyíthatja azt, hogy az adott gyógyítással, belgyógyászattal elkötelezett orvosnemdéke alkalmassá vált arra a nagy feladatra, hogy tudását, tapasztalatait rendszerezze, összefoglalja és okulásul a kortársaknak bemutassa.”

Nyelvében is él a belgyógyászat

Dr. Tulassay Zsolt nemcsak a belgyógyászati ismeretek összegzését tartotta feladatának, de a szakmai nyelv gondozását is. Erről így vall: „A tudomány új jelenségeinek, eszközeinek és eredményeinek leírására az elmúlt két évtizedben nem születtek szemléletes

magyar kifejezések, hanem az idegen nyelvű, leginkább az angol szókészlet vált általánosan elfogadottá és a mindennapi érintkezés eszközeivé. Ebben az időszakban az orvostudomány szerkezete, szemlélete és ennek megfelelően szóhasználata alapjaiban változott meg. Az élővilág új jelenségeit ismertük meg, eddig nem alkalmazott eljárások terjedtek el, amelyek elnevezésére egyszerűbbnek látszott az idegen nyelvű kifejezés átvétele és használata. Az eddig többnyire latin kifejezésmód mellé az angol meghatározások sokasága is társult, az orvosi kapcsolattartás és adatközlés sajátos keveréknyelvét kialakítva. Az új jelenségeknek, eljárásoknak eszközöknek nem született meg a magyar elnevezése, ezért orvosi nyelvünk nem fejlődött, nem gazdagodott, hanem szokatlan, gyakran nehezen érthető kifejezésmód és szókincs csapdájába került. Szókincsünkben viszont legtöbbször megtalálhatók a többnyire angol eredetű meghatározások magyar megfelelői, amelyek a fogalmat pontosan kifejezik, leírják. Ha új, eddig nem használt jelenségről szólunk, kezdeményoznünk kellene annak magyar megjelölését is új kifejezés megalkotásával. Az vállalkozhat leginkább méltóan erre a feladatra, aki a tudományt is ismeri, és az anyanyelvünket világosan, szabatosan, választékosan használja. A magyar írásmóddal a szöveg érthetőbbé, gördülékenyebbé válik, a kifejezés gazdagsága, ereje, a szavak szépsége pedig gyönyörködteti az olvasót.”

A szöveggondozást maga a professzor végezte, a kéziratból kigyomláta az idegen, zavaró kifejezéseket. Ez volt a másik fontos missziója, és mint mondja, nem kevés haragost szerzett vele. Jövőre megjelenik a tankönyv második kiadása, amelybe már beépíti a tanulságokat, az új tudományos eredményeket, és folytatják a nyelvművelést is.

Nagy örömet jelent számára, ha állam- vagy szakvizsgákon a vizsgázótól visszahallja a könyvben szereplő kifejezéseket. Így nem alaptalan az a reménykedése, hogy akik ebből a könyvből tanulnak, azok segítségével a belgyógyászat a nyelvében is megújul majd.

Orvoslás és művészet

A klinika bejáratánál tetszetős tábla igazít el, amely egymásra helyezett kissé elcsúsztatott, csiszolt gránitlapokból áll. A beszélgetés során hamar kiderült, hogy ezt Tulassay professzor maga tervezte.

A művészetek közül főleg a zenéhez és az irodalomhoz áll legközelebb. A nyelvvellyességgel, a fogalmazás igényességével és tisztaságával kapcsolatos elvárásai is ebből erednek. A Bartók Rádióban műsorokat szerkeszt, amelyekbe felvételeket válogat, azokat magyarítja, és megfogalmazza a zeneművel kapcsolatos gondolatokat, érzéseket is. Négy éve házigazdája a Harmónia Orvosklubnak, amelynek összejövetelein az élő zene, az irodalom és a képzőművészet kapcsolódása valósul meg. Az operaénekesek, színészek, festők, szobrászok közreműködésével sorra kerülő rendezvényeken Tulassay professzor fogja össze a programot, és előadásával, magyarázataival a hallgatókhoz közelebb hozza a műveket.

Egy 2002-ben vele készült rádióinterjúban az orvosok zenéhez való kötődése közös magyarzatát abban látta, hogy a zene szépségével és harmóniájával ellensúlyozható a mindennapi gyógyító munka során kényszerűen átélt fájdalom és szenvedés.

Az ősz folyamán szentelik meg a klinika épületében felállított hatalmas Pietát is, amely **Petrás Mária** csodálatos alkotása, és amelynek elkészítését szintén Tulassay professzor kezdeményezte.

Társakkal együtt haladva

A szakmai munkán kívül szerteágazó tudománypolitikai, társadalmi, közéleti tevékenységet is folytat. Talány, hogy miképp jut rá ideje, hiszen a klinikavezetés napi teendői mellett több szervezet is igényt tart munkájára. Tulassay professzor tagja a Magyar Tudományos Akadémiának, s vezetője számos hazai és nemzetközi társaságnak: elnöke a Magyar Belgyógyász Társaságnak, a Gasztroenterológiai Szakmai Kollégiumnak, az Európai Gasztroenterológiai Társaságnak, az MTA I. sz. Klinikai Doktori Bizottságának, irányítja egyetemünk Klinikai Orvostudományok Doktori Iskoláját, az MTA - SE Molekuláris Medicina Kutatócsoportot és tagja az Egészségügyi Tudományos Tanács (ETT) elnökségének is. A sort még hosszan folytathatnánk. A szakmai társaságokban végzett munkáját különösen fontosnak tartja, mert az oktatás és az egészségügyi hazai helyzetének megoldásához széles körű összefogásra és a jó kezdeményezések támogatására van szükség.

Beszélgetésünk végére marad az, hogy terveiről kérdezzem, és arról, hogy milyen elhatározások mentén szeretné azokat megvalósítani. Hangzatos nagy szavak, elsőpró tervek helyett a következő választ kaptam: „Minden feladatot, amit a hétköznapok elém hoznak, egy célnak rendelkelek alá: annak, hogy azok a fiatalok, akik társammá szegődtek ezen az úton, ne csalódjanak bennem. A tervem változatlan: igényes, elkötelezett, hiteles értékrendet valló gyógyító közösség fenntartása.”

Tolnai Kata - Tóth Andrea
Fotó: D. Kiss Balázs

Folyékony gyógyszerformák előállításának fejlesztése

A Trimarán Üzletfejlesztési Program csapata 2008 1. félévében 11 innovációs projekt fejlesztését segítette. A projektek mintegy fele a Semmelweis Egyetem kutatói munkájából jött létre. Sorozatunkban ezek közül mutatunk be néhányat. A Trimarán Programról további információk: <http://semmelweisinnovations.com>.

A Solvent System Projekt célja egy olyan oldékonyságnövelési tudás és infrastruktúra rendszer kialakítása, amely hatékonyan képes a folyékony gyógyszerformák fejlesztése során felmerülő problémákat és nehézségeket megoldani. A munkacsoport a projekt megvalósításának első lépéseként rosszul oldódó gombaellenes szerek vízoldhatóságát javította.

A projekt keretében sikerült egy olyan oldószerrendszert kidolgozni jól ismert és alkalmazott segédanyagok kombinációjával, amely rosszul oldódó azol típusú antifungális szerek oldására alkalmas. Ennek jelentősége legfőképpen abban rejlik, hogy a szisztémás gombás fertőzések száma világszerte nő, jelenleg az iatrogén fertőzések harmadik legsűrűbben fellépő kórokozója, valamint szignifikáns morbiditás és mortalitás okozója, felelős számos betegség esetén. Az egyre növekvő számú szisztémás mikózis immunszuppresszált betegek (transzplantált betegek, kemoterápiás betegek, AIDS, stb) számának növekedésével magyarázható. Továbbá az intenzív osztályok kezeltjei, valamint az újszülöttek is veszélyeztetettek a leggyakrabban előforduló Candida és Aspergillus fajok által okozott megbetegedésekben.

A rossz vízoldékonyság nem csak az azol típusú hatóanyagok esetén fenálló probléma, hanem egyes felmérések szerint a forgalomban lévő szerek mintegy 1/10-e, a preklinikai vizsgálatokban lévő gyógyszer-molekulák

■ A cikk szerzője előad egy Trimarán rendezvényen

mintegy 2/3 nem rendelkezik a terápiás hatáshoz megfelelő vízoldékonysággal. Ebből kiindulva a kutatócsoport hosszú távú célja olyan laboratórium és tudásbázis kialakítása, amely hatóanyagok széles körében képes javítani ezt a gyógyszerészeti szempontból hátrányos tulajdonságot.

Munkacsoportunk az Amerikai Egyesült Államokban elsőbbségi beadványt (U.S. Provisional Application Serial No. 61/041 930) nyújtott be a Semmelweis Innovations és a Semmelweis Innovációs Kft. segítségével. Ezt követően a Trimarán Program keretében üzleti, pénzügyi és marketing tervek segítségével a kutatók és projektmenedzser szoros együttműködésében üzleti terv került kidolgozásra, amely lehetőséget biztosít a termék és tudás piaci értékesítésére:

A kidolgozott oldószer-rendszer-licencia értékesítése.

Fee-for-service alapon gyógyszeripari, biotechnológiai cégek és kutatólaboratóriumokkal együttműködve oldékonyságnövelési és folyékony-gyógyszerformulálási fejlesztési feladatok megoldása.

A Trimarán Program és a GIBBS program által elemzett és támogatott projekt a jövőben partnerek és saját forrás segítségével részben

szakterületükön való jártasságukat kívánják növelni, részben pedig konkrét fejlesztésekben vesznek részt. Megfelelő piaci háttér esetén cél olyan ipari együttműködések kialakítása lehetőségek szerint pályázati források igénybevétele, amelyben a kutatócsoport jelentős szellemi tulajdon/érték hozzáadásával segíti folyékony terápiás rendszerek piacra kerülését.

A projektben résztvevő kutatók: **Kovács Kristóf, Ludányi Krisztina, Stampf György, Antal István, Klebovich Imre.**

Kovács Kristóf
kutató

Influenza – oltás?!

Magyarországon az egészségügyi dolgozók minden évben influenza elleni oltásban részesíthetők térítésmentesen. Az oltás célja, hogy a fokozottan veszélyeztetett kockázati csoportokba tartozó betegeket védjük azzal, hogy mi magunk védettek vagyunk a fertőzéssel szemben.

A korábbi években előfordult vírustörzsekhez képest most új törzs jelent meg, amivel szemben nem vagyunk védettek, de az idei szezon oltóanyagába már bekerült. Az új törzs megjelenése miatt az oltatlanok körében nem elképzelhetetlen egy nagyobb populációt érintő, vagy súlyosabb lefolyású szezonális influenza járvány.

Vizsgálatok kimutatták, hogy az influenza elleni védőoltások hatékonysága magas, azaz a beoltottak 70-90%-a szerez teljes védeltséget a betegség ellen, míg a fennmaradók-nál nem alakul ki teljes védetség. A gyógyszerpiacon hozzáférhető vakcinák körülbelül azonos hatékonysággal rendelkeznek.

Az influenza elleni védőoltás az influenzavírus inaktivált, „előlt” és tisztított összetevőit tartalmazza, ezért nem okozhat vírusfertőzést! A védőoltás beadása után esetleg jelentkező influenzaszerű megbetegedés egyszerű (bár kedvezőtlen) egybeesés. Azoknál, akik az oltás ellenére (de nem az oltóanyag miatt!) megkapják az influenzát, a védőoltás csillapítja a tüneteket, és megvédi az influenzát követő súlyos szövődményekről, amelyek kórházi kezelést igényelhetnek és akár halálosak is lehetnek (tüdő-, agyvelő- és agyhártyagyulladás stb.)

Egyetemünkön a védőoltások szervezését a Kórházhigiénés Osztály és a Foglalkozás-egészségügyi Szolgálat közösen szervezi.

Dr. Antmann Katalin kórházhigiénés főorvos
Prof. Ludwig Endre Infektológiai Tanszéki Csoport vezetője

Talpon maradni a nehézségek közepette is

Gyönyörű épület, világszínvonalú szakmai infrastruktúra az egyik oldalon, és növekvő bérleti díj, a fejlődés kényszere a másik oldalon. S akinek mindezzel nap mint nap szembesülnie kell: dr. Gerle János, a Fogorvostudományi Oktatási Centrum igazgatója. Vele beszélgettünk az igazgatás gondjairól és örömeiről.

– Szépen ünnepelték az egyéves évfordulót. A kisgyermek nagyjából ilyen életkorban teszi meg az első, bátortalan lépéseit. A centrum viszont már önállóan jár.

– Mi, képletesen szólva, nem most kezdtünk el járni, hanem már egy nappal a beköltözésünk után, mely maga is példaértékű volt. A tavalyi húsvéti szünetben bonyolítottuk le, bő egy hét alatt, s utána máris jöttek a betegek és a hallgatók. Azonnal működött a ház. Nem mondom, hogy olyan magabiztosan, mint most, de ellátta a feladatát. Ez az év fontos volt abból a szempontból, hogy minden jól bejártódjon. Előre megtervezett, kidolgozott koncepciónk volt a működtetés menéről. Ilyen típusú épület, mint ez, nemhogy Magyarországon nincs még egy, de Európában, annak a jobbik felén sem sok található. Ezért aztán nem nagyon tudtunk honnan átvenni kidolgozott rendszereket.

– Most viszont önök adhatnak majd példát másoknak.

– Tapasztalatokat legfeljebb. Nekünk meg kellett honosítanunk egy korszerűbb oktatási rendszert, méghozzá úgy, hogy az eddig különböző épületekben folyó oktatás relatíve közös térbe került. S létre kellett hoznunk egy addig egyáltalán nem létező beteg-utat, hiszen a beteg korábban az adott klinikára ment be, most viszont olyan házba, ahol öt klinika és egyéb ellátó egységek vannak. Mindez szervezetséget, a feladatok összehangolását igényelte. Az ezzel kapcsolatban kialakított elképzeléseink szinte maradéktalanul megvalósultak. Viszont kétségtelen, hogy az elvek, amelyek az íróasztalnál születnek beszélgetések, viták közben, a valóságban nem mindig úgy alakulnak. Ezért aztán a gyakorlatban oly módon változtattunk ezeken, hogy a működőképességünk egyre jobb határfokú legyen.

Változatlan világszínvonal

– Közismert, hogy a centrum fenntartása nem kis erőfeszítésbe kerül a karnak és a nemrég felépült Tűzoltó utcai Elméleti Orvostudományi Központtal együtt óriási terhet ró az egyetemre is. Ön, mint ennek az épületnek az igazgatója, hogyan látja: az a fajta működtetés, amit kialakítottak, képes lesz hosszabb távon

■ Gerle János

működni ilyen energiaár-emelkedések mellett? Állva tudnak-e majd maradni, ki tudják-e fizetni a számláikat, ha ezek a kondíciók maradnak?

– Mielőtt erre válaszolnék – nem fogom ezt elkerülni – föl kell tenni egy másik kérdést: volt-e az államnak, az egyetemnek pénze arra, hogy a rendkívül elavult és szűk oktatási, gyógyítási struktúráját saját erőből megújítsa? Az egyetem vezetése egy adott időpontban úgy döntött, hogy a több mint 50 éve működő Fogorvostudományi Karnak kellene végre egy korszerű épületet adni. Mégpedig leginkább azért, mert kezdettől fogva régi bérházakban kialakított helyeken működött. El is működtek a klinikák annak idején, de amikor már három nyelven oktatunk és a világ minden tájáról jönnek hozzánk tanulni, kiterjedtek a nemzetközi kapcsolataink, aligha tarthatók ezek az állapotok. Saját erőből ez nem volt megoldható, a két érintett tárca sem tudta megfinanszírozni ezt. Maradt tehát a PPP konstrukció, oktatási minisztériumi pályázattal, és annak a tehernek a vállalásával, hogy egy magáncég bizonyos pénzügyi feltételek mellett felépíti, majd bérbe adja az egyetemnek az épületet. A havi bérleti díjban benne van a magántőke törlesztése és a ház működtetése mindenestül – ennek 50%-át a fenntartó tárca, 25%-át az egyetem, a maradék 25%-át pedig a FOK fizeti. Mivel a kar korábbi épü-

leteit is kellett valamiből működtetni, tehát bizonyos pénzösszeg már megvolt, illetve a költözéssel a centrumba került. Csakhogy XIX. és XX. századi szakmai infrastruktúra helyett most XXI. századi van, új diagnosztikus rendszert telepítettünk és 100 új kezelőegységen (mindezt világszínvonalon) oktatjuk a hallgatókat a gyakorlatainkon.

– Ennek a fenntartása, az új épület üzemeltetése valószínűleg nem hasonlítható össze a korábban adódott költségekkel.

– Így van. Visszatérve tehát a kérdésre: senki sem tudja, hogy mi lesz például három év múlva, hol tart majd az infláció és mennyire növelik meg a bérleti díjat az energiaárak. Am az eltelt egy év bebizonyította, hogy – minisztériumi, egyetemi segítséggel – képes a kar talpon maradni, és egyelőre még nem csökkent az oktatás és a betegellátás színvonala sem. Ha szabad azt mondani, saját hajunknál fogva húzzuk ki magunkat minden nap ebből a rendkívül nehéz helyzetből. Dicséret illeti a kar vezetőit és minden munkatársamat azért, hogy a centrumot szakmailag, pénzügyileg korrekt módon tudjuk működtetni, és ez idáig nem kerültünk működési zavarba.

– Vannak-e konkrét visszajelzések a betegektől arról, hogyan érzik itt magukat?

– Az elején, a beköltözés után, az átállás időszakában adódtak problémák, emiatt érezhető volt egyfajta riadtság, az újtól való félelem. Ezek az érthető, szubjektív érzeteken túllépve rengeteg pozitív visszajelzésünk van a hallgatóktól és a betegektől egyaránt.

Versenyzésre képesen

– Véleménye szerint, a fogászat eddig ismert fejlődése alapján be lehet-e majd hozni az épültbe a következő 20 évben születő szakmai követelményeket?

– Röviden válaszolva nem tudom, nem tudhatom. Harminchat éve végeztem az egyetemen, azóta követem a szakma változását, s azt kell mondanom, hogy az elmúlt bő 10 évben többet fejlődött a fogorvostudomány, mint a korábbi 40 esztendő alatt együttvéve. Olyannyira fölgyorsult a fejlődés, hogy az előző másfél évtizedből nem lehet prognosztizálni a következő évtizedeket. Amit tapasztalatomból, agyam befogadóképességénél fogva belátok, az legfeljebb 6-8 év csupán. Erre biztosan alkalmas lesz ez az épület. Szerencsés helyzetben vagyunk, mert 2007-ben naprakész know-how-t, szakmai infrastruktúrát telepítettünk ide, tehát nagyon jól indultunk. Ez az előny maximum még öt évig eltart. Aztán avulni,

Folytatás a 12. oldalon

Folytatás a 11. oldalról

amortizálódni kezdenek a berendezések, óhatatlanul cserékre lesz szükség, és újra fejleszteni kell. S hogy lépést tudunk-e majd tartani a felgyorsult fejlődéssel, nagymértékben függ az ország helyzetétől meg az akkori politika prioritásaitól és a kormányzattól.

– Mivel tudják a legtöbb OEP-bevételt szerezni?

– Megfordítanám a kérdést: mivel lehet a legkevesebbet? Az OEP-pel szerződött fogászati ellátóhelyek 0-18 éves korig szinte mindent térítésmentesen adnak a betegnek, amit azonban az egészségbiztosító igencsak alulfinanszíroz. Hasonlóképpen a 18-60 év között nyújtott, úgynevezett fogmegtartó tevékenység (tömés, gyökértömés, néhány paradontológiai kezelés) is veszteséges a számunkra. A fogpótlás azonban térítésköteles, tehát ha ebből lenne nagyon sok, akkor tudnánk növelni bevételeinket. Ennek függvénye viszont a lakosság fizetőképessége, valamint, hogy be tudjuk-e csalogatni hozzánk azokat, akik képesek áldozni erre. Tudomásul kell azonban venni, hogy Magyarországon a fogorvosi magánpraxis rendkívül erős, hisz még a legsötétebb ötvenes években is engedték működését.

– Nyilván tudnának versenyezni velük.

– Mind árban, mind szakmai színvonalban, mind pedig a szakembergárdát tekintve versenyképesek vagyunk. A fogászati ellátás teljes vertikumát műveljük. De azért azt látni kell, hogy a beteg hozzánk egy ilyen nagy házba jön be, míg a magánszféra más típusú ellátást is nyújt, másféle környezetben.

– Mégis, ha elkezdenének tömegesen idejönni fogpótlásra betegek, el tudnák látni őket?

– Ha tényleg megfizetnék a szolgáltatást, akkor bírnánk a rohamot.

Egységes vezetéssel

– Ön az épületigazgatás mellett fogorvos és oktató is, s számos tisztséget lát el. Hogyan tudja beosztani magának, hogy mindenre teljen az idejéből?

– Változatlanul a Fogpótlástani Klinika státuszában vagyok, hallgatói gyakorlatokat, előadásokat tartok, betegeket látok el. Ezen kívül vezetem a kar Szak- és Továbbképzési Titkárságát, tagja vagyok a Kari Tanácsnak és a Szenátusnak, valamint alelnöke a Magyar Orvosi Kamarának, főszerkesztője a Magyar

Fotó: D. Kiss Balázs

■ Gera István és Fejérdy Pál az épület egyéves évfordulóján rendezett ünnepségen

Fogorvos nevű kamarai lapnak, egy másik szakmai lapnak pedig a vezető szaktanácsadója. Köz- és szakírói feladataim is vannak, klinikai tudományos munkát is végzek – s mindemellett több mint 30 éve folytatok magánpraxist. A kérdésre a válaszom tehát, hogy minden reggel ötkor kelek, estig dolgozom, és a kettő közti időbe mindennek bele kell férnie. Mindig azt teszem, ami éppen akkor a legfontosabb dolgom. A hétvégeket is gyakorta átoldozom. A családom, viccesen mondva, boldog, mert ha keveset vagyok otthon, akkor kevesebbet bosszantom őket.

Három gyermekemből kettő már kirepült, a feleségem is egyetemi oktató, fogorvos végzettségű, de az Anatómiai Intézetben dolgozik. A mi életünk, részben az ő zsenialitása révén, jól meg van szervezve, szépen élünk. Ha pedig az említett feladatokat nagyon unnam, bosszantanának, akkor már nem kellene ennyit vállalnom. De úgy érzem – a Korlennyomat című könyvemben is leírtam –, hogy engem mindez nemhogy fáraszt, kiborít, idegesít, hanem éltet, és ezt igyekszem is elhithetni magammal. Kicsit önironikusan mondhatnám, nekem a szakmám, a hivatásom, az egyetemi lét a hobbim. Aztán, ha van szabadidőm, kicsit szöszmötölök a kertben, szerencsére éppen akkora, hogy még élvezhető legyen benne a munka. Amikor el tudok menni szabadságra, akkor elengedem magam, és igyekszem elutazni, ez az, ami igazán feltölt és szórakoztat. Igazi kikapcsolódás még a napi munka sűrűjében a Művészetek Palotájában a világszínvonalú koncertek.

– Munka után vagy a szabadság ideje alatt jó szívvel hagyja-e itt a házat? Nem tart attól, hogy beüt valamilyen krach?

– Nyugodt szívvel, mert kitűnő munkatársaim vannak, egy részüket én válogathattam ki, és együtt tanultuk meg ennek az épületnek a szakmai működtetését. S nagyon jó, hogy a kar vezetése egységes, összetartó. Mindig is az volt: akkor is, mikor annak idején Zelles Tivadar dékán úr megálmodta az új épületet, aztán a reménykedés, a nehézségek megoldása időszakában, és a mostani helyzetünkben is. Ennyi erőfeszítést talán soha nem kellett még a karnak tennie, hogy fenntartsa mindazt, amit elért. Másfelől viszont: nap mint nap bejönni ebbe a gyönyörű épületbe rendkívül jó érzés – az eredményesség, a hasznosság kellemes érzetét adja –, talán ez a legjobb motiváció.

Tolnai Kata - Tóth Andrea

Álomból valóság

Lélekkel telt meg a Szentkirályi utcai Oktatói Központ, mely lelket a benne dolgozóktól nyeri az épület – mondta **Tulassay Tivadar** rektor a beköltözés egyéves évfordulóján, június 13-án tartott ünnepségen. Ez az időszak elegendő volt arra, hogy átesve néhány gyermekbetegségen, saját lábára álljon és járjon – mondta, nem nélkülözve beszédében később sem a humoros fordulatokat dr. **Gera István** FOK dékán, aki nem csak ennek az évnek a krónikáját osztotta meg az ünneplőkkel, hanem összefoglalta azt a 14 éve kezdődött történetet is, amelynek végkifejlete a fogászok álmának megvalósulása, az új épület. Emléklapokat és szobrokat adtak át mindazoknak, akik tevékenyen részt vettek a több mint ötven éve ideiglenes körülmények közé alapított kar európai színvonalú elhelyezésében. Későbbi lapszámainkban interjú olvashatnak dr. **Gera István** dékánnal és dr. **Tarján Ildikóval**, aki az ünnepségen vette át az Igazgató Tanács soros elnöki megbízatását.

tolnai

Fogas kérdések a saverózió hatásairól

Először készít felmérést a saverózió által előidézett fogfelszín-sérülésekről a Konzerváló Fogászati Klinika. A vizsgálat célja, hogy nagyobb mintaszámon gyűjtsön adatokat a fiatal felnőtt korosztályban, ugyanis nem sok adat áll rendelkezésre hazánkban ennek az elváltozásnak a gyakoriságáról. Dr. **Tóth Zsuzsanna** docens (képünkön jobbról a negyedik) a szegedi **L. Kókai Erzsébet** főor-

■ A vizsgálatot végző csoport

vossal és a team tagjaival az augusztusban megrendezett szegedi és budapesti egyetemi gólyatáborokban az erre vállalkozóktól kérdőív segítségével részletes körlelményt vett fel. A kérdések életmódbeli és szociális kérdésekre is kitértek. Az anamnézis lapot kitöltők közül sokan vállalkoztak egy későbbi klinikai fogászati vizsgálatra is. A szakember a tatabányai táborban elmondta, hogy nagyszámú külföldi adat áll rendelkezésre erről a témáról. Korábban már sok cikk, közlés látott napvilágot a saverózióval összefüggő foganyag-vesztésről, de a hazai felmérések hiányoznak. Tóth Zsuzsanna úgy véli, ez a vizsgálat jó alapot szolgáltat arra, hogy a későbbiekben – többször is – megismételjék a felmérést. Így a változásokat is fel lehet térképezni az ismétlődő vizsgálatokkal, és elvégezhető az évfolyamok közötti különbségek összehasonlítása is, elemezve az egészségügyi, a nemi, a földrajzi, a szociális, az életmódbeli és a táplálkozási összefüggéseket.

P. M. - T. K.

Olimpia után, rezidensképzés előtt

Élete első olimpiáján szeretett volna dobogóra állni csapatával, a női vízilabda-válogatottal Horváth Patrícia. Ez nem sikerült, mégsem bánatos a negyedik hely miatt. A nemrégiben doktorált orvos-sportlót pekingi élményeiről és tudományos munkájáról kérdeztük.

– Hogyan értékeli olimpiai szereplését? Mit vártak és milyen érzésekkel jöttek haza?

– Nyolc egyformán erős csapat állt egymással szemben, talán csak a görögök teljesítettek a vártnál gyengébben. Nem volt tehát könnyű dolgunk, de természetesen szerettünk volna dobogós helyet elérni. Rossz ómen volt a többiek számára, hogy a mostani csapatból négy évvel ezelőtt Athénban csak a hatodik helyet sikerült megszerezniük. Mindezzel együtt egy nagyon jó, összetartó válogatott játszott Pekingben, és éppen csak lecsúsztuk az éremszerzésről. Nagyon kemény meccseken vettünk részt, a csapatok napi formáján múltott, hogy aznap ki nyer. Sajnos a szerencse sem pártolt mellénk. Összességében úgy gondolom, nincs miért szégyenkezniük, és nem búcsúztunk szomorúan a játékoktól.

– Érzékeltek kint valamit az itthoni peszsimista hangulatból?

– Szerencsére nem, ilyen szempontból burokban voltunk, és ez jó volt így. De egyébként sem foglalkoztunk volna azzal, hogyan beszélnek a magyar sportolók teljesítményéről a médiában, arra koncentráltunk, hogy a lehető legtöbbet hozzuk ki magunkból.

– Hogyan élte meg első olimpiai szereplését? Jobban izgult, mint más versenyeken?

– Sokszor elmondtam magamnak, hogy ez egy ugyanolyan megmérettetés, mint a többi. Nagyobb a körítés, a hírverés, de nekem ugyanúgy kell játszani, mint máskor. Igyekeztem ezt a nagy terhet lerázni magamról, hogy ne befolyásolja a teljesítményemet.

Precíz vendéglátás

– Milyen volt az olimpiai falu és a házigazdák?

– Fantasztikus élmény volt számomra, hogy kint lehettem. Mindennel nagyon elégedettek voltunk, a kínai vendéglátók valóban kitettek magukért. Nagyon kedvesek, segítőkészek voltak, és folyton hajlongtak előttünk, amivel kicsit már zavarba is hoztak bennünket. Mindent alaposan megszervezték, a sportolókat szállító buszok soha nem késtek, a létesítmények kitudó állapotban voltak. A szállásra és az ellátásra sem lehetett panasz. Mi hatan voltunk egy háromszobás, hallos apartmanban. A szállásokon elhelyezett tévékben külön

■ Horváth Patrícia

csatornán lehetett fogni az összes sportágat kommentár nélkül. A többi magyar résztvevő versenyekre ugyan nem nagyon tudunk elmenni, de mindig néztük őket a tévében. Egy nagy étkezésben éjjel-nappal lehetett enni, és mivel mindenki ide járt, láthattunk világhírű sportolókat is. Nem mindennapi érzés, amikor a szomszéd asztalnál eszik például a svájci teniszező, Roger Federer.

– Volt alkalmuk egy kicsit körülnézni a városban vagy a környéken?

– Egy héttel az olimpia kezdete előtt érkezünk meg, így kétszer is elvittek bennünket városnézésre. Egy helyi idegenvezetővel megnéztük a Kínai Nagy Fal Pekinghez közel fekvő részét, és bevittek bennünket a Tiltott Városba is. A verseny után egy kínai piacra is elmentünk, ez kevésbé hatott rám, olyannak láttam, mint itthon.

– Milyen tárgyi emlékeket, ajándékokat hozott magával Kínából?

– Hűtőmágnest, ezt mindenhol veszek. A házigazdától több szerencselógót gyűjtöttünk be, ezeket osztogatták lépten-nyomon. A családomnak a hivatalos olimpiai márkaboltban vásároltam tollakat, pólókat, kabalákat.

– Hogyan tovább? Folytatja profi sportolói pályafutását?

– Még egy évet biztosan maradok a klubomban, a T-Mobile Honvéd kapusaként, hosszabb távra egyelőre nem tervezek. A következő cél a Bajnokok Európa Kupáján való jó szereplés. A selejtezők hamarosan elkezdődnek, a döntő áprilisban lesz. Remélem, szép eredményt sikerül elérnünk. Úgy érzem, egy-két jó év még biztosan van bennem.

– Noha nem tervez nagyon előre, megfordult a fejében, hogy még egy olimpián részt vegyen?

– Ez nagyon sok mindenen múlik. Nem tudom, hogy akarom-e még vagy sem, és az is kérdés persze, hogy számítanak-e rám. Már a családalapításon is gondolkodom, ez is megnehezítheti majd a részvételt. Ha így döntenék, nagyon nagy segítségre lesz szükségem a családomtól, mind lelkileg, mind az időbeosztást tekintve.

Gyógyításra koncentrálna

– Az elmúlt egy évben sikerült doktorálnia. Mivel foglalkozott a disszertációjában?

– A magas vérnyomás és a sport kapcsolatait vizsgáltam. A dolgozatom három témát járt körbe. Az első arról szólt, milyen nyugalmi vérnyomás figyelhető meg a különböző sportágakat űzőknél. A másodikban magas és normális vérnyomással rendelkező szülők 22-35 év közötti gyerekeinél néztem meg, hogy vannak-e korai jelei a hipertóniának, és ezek a sport hatására eltűnhetnek-e. A harmadikban a női vízilabdázók szívultrahangos és terheléses vizsgálatainak eredményeit elemeztem.

– Hogyan tervezi orvosi karrierjét?

– Októbertől belgyógyász rezidensként dolgozom, így edzeni is csak este járok majd. Hosszabb távon már mindenképpen a gyógyításon lesz a hangsúly, és nem a sporton.

Pap Melinda

Elismerések olimpia után

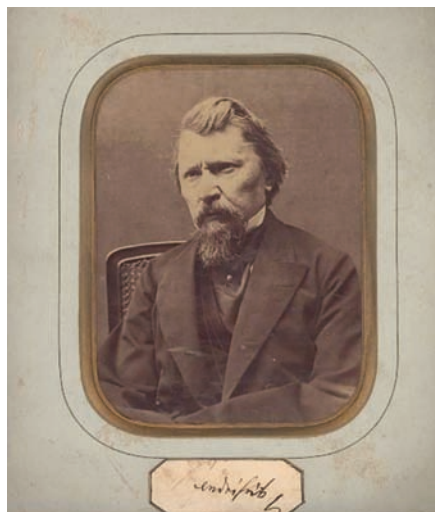
Állami kitüntetést kaptak augusztus végén a Parlamentben a következő személyek a TF-ről: a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje kitüntetést vette át a kar két hallgatója: Kovács Katalin olimpiai bajnok kajakos és Gergely István olimpiai bajnok vízilabdázó; a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztje kitüntetést kapta dr. Pavlik Gábor egyetemi tanár, az Egészségtudományi és Sportorvosi Tanszék oktatója, a magyar férfi vízilabda válogatott orvosa; a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje kitüntetésben részesült dr. Szécsényiné dr. Fekete Irén, a Torna RG, Tánc és Aerobik Tanszék nyugalmazott tanszékvezető egyetemi docense; a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt kitüntetést vehette át dr. Lénárt Ágota egyetemi docens, a Pszichológia Tanszék vezetője, a magyar olimpiai csapat pszichológusa, továbbá Györe Anett (TF hallgató) és dr. Horváth Patrícia (az AOK belgyógyász rezidense) vízilabdázó, valamint Szamoránsky Piroska kézilabdázó, szintén a TF hallgatója.

I.M.

Tudós dinasztia

*A Semmelweis Egyetem vezetése megbízásából az a megtisztelő feladat jutott nekem, hogy megemlékezhetek a Jendrassik tudós-dinasztia jeles képviselőiről. A Jendrassik család három generáción keresztül adott neves személyeket a magyar orvoslásnak, de rajtuk kívül a dinasztia-alapító Jendrassik Jenő fiai és leszármazottai között kiváló mérnököket, köztük a Ganz-Jendrassik motor feltalálóját, és festőművészt is találunk. A család három orvos tagja **Jendrassik Jenő**, **Jendrassik Ernő** és **Jendrassik Loránd** munkássága az élettan, az orvosi fizika, a neurológiai, a belgyógyászat, valamint a laboratóriumi medicina területén meghatározó jelentőségű volt az oktatás, a kutatás és a betegellátás területén egyaránt, és számos vonatkozásban iránymutató a jelenkor számára is.*

A Jendrassik család két tagja is olyan időszakban töltött be vezető funkciót a pesti egyetemen, melyek a természettudományok történetében nagy fordulatot hoztak. **Jendrassik Jenő**, a kísérleti élettan és az orvosi fizika oktatásának hazai megteremtője 1824-ben született. A kiemelkedő tehetségű fiataalt a minorita tanárok irányították a pesti egyetemre, ahol előbb a bölcsészkaron filozófiát és fizikát hallgatott, majd a jogi karon tett rövid kitérőt követően, 1847-ben a bécsi egyetem orvoskarára iratkozott be. 1853-ban kapott orvosi diplomát, melyet követően Bécs és Lipcse fiziológiai intézeteiben dolgozott. 1857-ben, 33 évesen a kolozsvári orvos-sebészeti intézet tanári állását kapta meg, ahol a kór- és gyógyszerzet, a leíró bonctan és a törvényszéki orvostan oktatását végezte. 1860-ban nevezték ki a pesti egyetem fiziológiai intézetének professzorává. Irányítása alatt vált a magyar élettani kutatás spekulatív tárgyából kísérletes megfigyeléseken alapuló tudománygá, emel-

■ Jendrassik Jenő

Fotó: D. Kics Balázs

■ Szathmári Miklós

lett a nevéhez fűződik a fiziológia anyanyelvi oktatásának bevezetése az egyetemen. A kísérleti élettan mellett őt tekinthetjük a magyar orvosi fizika megteremtőjének, 1871 és 1878 között külön stúdiumokban adta elő az orvosi fizikát. Az 1879-es tanévtől **Eötvös Loránd** vette át tőle az orvosi fizika oktatását. Dr. Jendrassik Jenő kiváló élettani iskolát alapított, tanítványai (**Balogh Kálmán**, **Korányi Sándor**, **Klug Nándor** és természetesen **Jendrassik Ernő**) meghatározó szerepet tölthettek be a következő évtizedekben az orvosi kar életében. Két ízben volt dékán, egy turnusban az orvosi kar jegyzője, 1880-tól az Akadémia rendes tagja. 1891. március

3-án hunyt el. A klinikusok és az elméleti szakemberek között ő volt az első összekötő, munkásságát nem kis részben fia, Jendrassik Ernő emelte nemzetközileg is jegyzett klinikai színvonalra.

Jendrassik Ernő 1858-ban született, 1880-ban szerzett orvosi oklevelet a budapesti egyetemen, majd 1887-ig Lipcsében, Münchenben, Bécsben és Párizsban folytatott tanulmányokat idegklinikákon. Ebben az időszakban kezdte el kidolgozni reflextanát, amit számos tudományos közleményben ismertetett. Az általa leírt műfogás, melyet a térdreflex kiváltásakor használnak, ma is minden belgyógyászati propedeutikai és ideggyógyászati tankönyvben szerepel. 1887-től a budapesti egyetem idegkörtan magántanára, majd 1903-tól az idegkörtan nyilvános, rendes tanára, 1908-tól a belgyógyászat nyilvános, rendes tanára volt. 1903 és 1908 között az Idegklinika, majd 1908-tól a Ludoviceum utcai II. sz. Belgyógyászati Klinika igazgatója volt, egészen 1921-ben bekövetkezett haláláig. Bár intenzív tudományos kutatómunkája elsősorban a neurológiához kapcsolódik, kiemelkedő képességű gyakorló belgyógyász is volt.

Több olyan megállapítás fűződik a nevéhez, mint pl. a higanytartalmú kalomel vízajtóként történő alkalmazása, valamint a korszerű lázcsillapítás bevezetése, melyek évtizedeken keresztül a belgyógyászati terápia szerves részét képezték. A Jendrassik Ernő által szerkesztett és részben írt Belorvostan tankönyv 1910-től hosszú éveken keresztül a legtöbbet forgatott ilyen jellegű munka volt Magyarországon. E tankönyv Jendrassik Ernő által írt általános bevezetése jól tükrözi azt a kóroki gondolkodásmódot, melynek egyik hazai megteremtője volt Jendrassik Ernő. Ez volt az a tudományos igényű belgyógyászati megközelítés, ami alapját képezte az elkövetkezendő évtizedek kiemelkedő színvonalú hazai belgyógyászati kutatásának és oktatásának. Dr. Jendrassik Ernő bevezetőjében leírja, hogy „minden természettudományi gondolkodás kiindulópontja az ok fürkészése... minden tünetemény létrejöttét sok, gyakran ellentétes ok befolyásolhatja és ezek egymásra hatásából származik az eredmény.”

Gondolkodásmódja éles ellentétben volt a régi orvostudomány filozófiai rendszereket követő gondolkodásával, amelyeknek merev, előre kigondolt kereteibe rosszul illettek bele a tapasztalat adatai. A filozófiai gondolkodás képviselői – mint pl. a humoralpatológok, később a vazotónusosok – mindent egy okkal magyaráztak. Az orvosi iskolák fejlődésének művészi ábrázolása ma is megtalálható Jendrassik Ernő egykori kli-

nikájának tantermében. A falfestmény, mely a Jendrassik család festőművész tagjának műve, három orvosi gondolkodásmódot ábrázol: a középső, legnagyobb képen maga Jendrassik Ernő látható munkatársaival, és a korszerű orvostudományt jellemző betegközpontú, műszeres vizsgálaton alapuló diagnosztika szép, művészi megjelenítése. Jendrassik Ernő professzor az exogén természetű okok közül a fertőző bajok diagnosztikájában jelentős megfigyeléseket tett, több közleményében az akkoriban rendkívül gyakori lues neurológiai szövődményeinek részletes leírásával foglalkozott. Magam, amikor a 80-as években dolgozni kezdtem az I. sz. Belgyógyászati Klinikán, több idősebb kollegától hallottam – egyes nehezen diagnosztizálható vagy ritkán előforduló kórképek kapcsán – azt a szólást, hogy „*ha nem gondolunk szifiliszre, akkor gondoljunk szifiliszre*”. Csak később tudtam meg – igaz a szólást használó kollégák sem tudták –, hogy ez a mondás Jendrassik Ernőtől származik. Mindez pedig azt jelzi, hogy Jendrassik Ernő szelleme ma is él az általa korábban igazgatott klinikán. Érdemes még szót ejteni Jendrassik Ernő azon munkásságáról, amely az átöröklődő tulajdonságok jelentőségét hangsúlyozza egyes betegségek megjelenésében. Ez a hajlam – az ő szóhasználatával hajlandóság – mai szavakkal nem más, mint a genetika szerepének felismerése a betegség manifesztálódásában.

Az orvos-dinasztia harmadik generációját Jendrassik Loránd képviselte (1896-1970), aki a hazai klinikai kémiai diszciplína alapítója, mindmáig legkiválóbb képviselője. A magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság a róla elnevezett éremmel jutalmazza minden évben a tudományág egy-egy kiemelkedő eredményeket elérő magyar és külföldi képviselőjét. Az éremnek, csakúgy, mint **Jendrassik Loránd** munkásságának nemzetközi körökben is rangja van. Mint az elhangzottakból világosan kitűnik, Jendrassik Jenő, Jendrassik Ernő és

■ A síremlék előtt Karádi István és Szathmári Miklós

Jendrassik Loránd munkássága jelentős és hosszú távú hatással van a hazai orvostudomány oktató, tudományos és betegellátó aktivitására. A Semmelweis Egyetem jogelődje 1960-ban emlékérem alapításával gondoskodott arról, hogy a Jendrassik nevet a XX. század második felének és a távolabbi jövőnek orvosai is ismerjék és becsüljék. A Jendrassik emlékérem a kiemelkedő, önálló tudományos tevékenység elismerése, melyet minden évben egy klinikus kap meg. A Jendrassik Ernő emlékérem nem csak a névadó számára biztosítja azt, hogy kiemel-

■ Jendrassik Loránd

kedő munkássága ne merüljön feledésbe, hanem a díjazott számára is belépő az örökévalóságba, hiszen minden évben a díj átadásakor az egyetem vezetője a kezdetektől fogva felsorolja a díjazottak nevét és a díj átadásának évét. Magam is azok közé tartozom, akik Jendrassik Ernőnek köszönhetően e megtiszteltetésben részesülhet. A hagyományok ápolása korunkban különös jelentőséggel bír. Olyan időszakokban, amikor a mindennapi munka jelentős részét a nehézségekkel, problémákkal való megküzdés tölti ki, a nagy elődök helytállása erőt ad. Jendrassik Ernő klinikavezetői tevékenységének jelentős része az I. világháború éveire esik. Ha Ő olyan körülmények között nemzetközi színvonalra tudta emelni a klinika működését, akkor az utódoknak is helyt kell tudni állniuk.

Dr. Szathmári Miklós

A beszéd a Jendrassik családnak a Kerepesi temető 268-as parcellájában lévő síremlékénél hangzott el június 12-én. **Jendrassik Ernő** professzor 1907. június 6-án vásárolta meg ezt a síremléket ismeretlen, kihalt család hozzátartozótól. A felújítás után ide hozatta összes elhunyt rokonának hamvait. A síremlék keletkezési ideje miatt éppen időszerű és kívánatos volt a restaurálás, melyet **Bécsi Antal** nyugalmazott főmérnök szervezett, a munkálatokat pedig dr. **Kovács Árpád** kőszobrász-restaurátor végezte.

Kulturális programok

A TF-műhely (Tehetséges Fiatalok műhely) tagjai az idei őszön is kitesznek magukért. Az október 6-i aradi vértanúkra való emlékező után készülnek az október 23-i ünnepségekkel kapcsolatos zenés irodalmi műsorokra. November 4-én Fóton, november 14-én a László Gyula Kulturális Egyesületnél (Budapest) szerepelnek, illetve még azon hónap végén az Arany János Gimnáziumban lépnek fel a fiatalok „Magyar sors” című programjukkal. Repertoárjukban a határon túli magyar költők versei szerepelnek majd. A fellépéshez szükséges technikai felszerelést társadalmi munkában adják össze az egyesületet támogató vállalkozók – nyilatkozta **Nemerkényiné Hidegkuti Krisztina** tanárnő, a TF-műhely Kulturális Egyesületének elnöke.

Százéves MIOT

A Magyar Igazságügyi Orvosok Társasága fennállásának százéves évfordulóját ünnepli november 25-én 10-től 12 óráig a NET Dísztermében.

Megbízatások, címek

Két új igazgatói és egy tanszékvezetői kinevezést adtak át a TF-en. Gazdasági igazgatónak nevezték ki Gyórfy Józsefet, míg a könyvtárigazgatói feladatokat a jövőben Ortutayné dr. Lécés Melinda látja el. Első tanszékvezetői ciklusát kezdte meg – új megbízással – a mostani tanévben dr. Sós Csaba egyetemi docens, az Úszás és Vízi Sportok Tanszék élén. Professzor emeritusi címet kapott dr. Takács Ferenc, a Társadalomtudományi Tanszék professzora, egyetemi docensi kinevezést kapott dr. Vágó Béla, az Atlétika Tanszék oktatója.

Többfunkciós sebészeti kés az I. sz. Gyermekgyógyászati Klinikán

Ünnepélyesen is átadták szeptember 4-én azt a modern magasfrekvenciás sebészeti kést, amelyet a Béres Alapítvány adományozott az I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika sebészeti osztályának, ahol már nyár óta naponta használják a gyermekek gyorsabb gyógyulását segítő műszert. Az országban elsőként ezen a gyermekklinikán dolgozhatnak ezzel a korszerű eszközzel. A hétmillió forintos műszer beszerzését az alapítvány április 26-án rendezett jótékonysági koncertje tette lehetővé.

Az értékes adományt elsőként prof. dr. **Tulassay Tivadar**, az I. számú Gyermekgyógyászati Klinika igazgatója, egyetemünk rektora köszönte meg, és elmondta, hogy az intézmény évtizedek óta végzi a daganatos gyermekek, újszülöttek és mellkas-sebészeti beavatkozást igénylő gyermekek ellátását. Olyan klinika ez, amely a szervezett gyermekorvoslás első kórházának számát Magyarországon, Európában pedig egykor a negyedik volt. Akkor is fontos volt a mecenatúra a kórház finanszírozásában, és a XXI. században sem nélkülözhető a civil társadalom segítsége, ugyanis az állami támogatásból hiányzik az amortizáció finanszírozása, a fejlesztési források szűkösek, miközben az egészségügyi eszközök rendkívül sokba kerülnek. Tulassay professzor példaértékűnek tartja a Béres Alapítvány tevékenységét.

Kevesebb vérvesztés

Dr. **Verebely Tibor**, a klinika sebészeti osztályának vezetője elmondta, regionális ellátást nyújtanak az újszülött sebészetben, Budapest és Közép-Magyarország újszülött-sebészeti műtétei csaknem száz százalékban itt történnek. Az osztály, a II. számú Gyermekklinikával közösen, országos szinten végzi a gyermekkori daganatok sebészeti ellátását, miként a mellkas-sebészeti és gyermekurologiai tevékenységük is országos szintű. Az osztály orvosi igazi úttörői voltak a gyermekkori minimál invazív sebészeti módszerek alkalmazásának – tájékoztatta a hallgatóságot Verebely professzor.

Elmondta, a többfunkciós gép legnagyobb előnye, hogy csökkenti a műtét közbeni vérzés mértékét, valamint a beavatkozás idejét, így a gyermekek operáció utáni felépülése is gyorsabb, hiszen egy-egy beavatkozás kevésbé veszi igénybe szervezetüket. A korábbi ultrahangos technikához képest a magasfrekvenciás kés számítógép vezérli: a komputer méri a szövet megsütésének fokát, és az ideális pillanatban leállítja a műveletet, vagyis lezárja az erezet. Így még kevesebb vérvesztéssel végezhető a műtétek, illetve a vérzéses szövődmények jórészt megelőzhetőek. A klinika sebészeti osztályán évente 1600 műtétet végeznek, ezek jellemzően – mint például a daganatos gyermekeknél – nagy operációk. A beavatkozásoknak legalább a felénél jelentős mértékben képesek egyszerűsíteni a műtéti technikát, el tudnak távolítani olyan daganatokat, amelyekkel eddig nem tudtak mit kezdeni, ugyanis például érszövetbe ágyazódtak.

Látás Világnapja

Ünnepi ülést rendezett egyetemünk Szemészeti Klinikája és a Magyar Szemorvostársaság október 9-én délután 14 órától a Tömörcs utcai épület tantermében. A Látás Világnapja idei szakmai megemlékezőjén a szemészeti betegségek hazai prevenciójának helyzete, lehetőségei és jövője volt a téma. Ezzel azonban még nem fejeződött be a klinika által kínált program, október 10-én ugyanis egész napos akkreditált **Látásrehabilitációs tanfolyamot** és szimulációs tréninget szerveztek orvosok, asszisztensek és nővérek részére, amelyhez látásrehabilitációs szervezetek, intézmények, valamint látássegítő eszközöket gyártó és forgalmazó cégek kiállítása is kapcsolódott. A lakosság, a gyermekek és idősek ingyenes szemészeti szűrővizsgálatát pedig október 18-án tartják.

■ Béres József, Verebely Tibor, Béres Klára és Tulassay Tivadar

Segíteni másokon

Nagyon nehéz beszerezni egy ilyen eszközt, mondta Verebely professzor, utalva arra, hogy a rendelkezésre álló források épphogy a meglévő felszerelés fenntartására elegendők. Ezért is nagy jelentőségű az adomány, amelynek köszönhetően a hazai gyermeksebészeti osztályok közül elsőként használhatják a speciális készüléket, amellyel csak néhány felnőtt sebészet rendelkezik hazánkban.

Béres Klára, a Béres Alapítvány elnöke felidézte, hogy éppen öt hónapja adtak hírt sajtótájékoztatón arról a tervükről, hogy 15 éves jubileumukon az I. Gyermekklinikát támogatják, méghozzá egy nagy fontosságú műszer adományozásával. Ez a tervük, az adományozók jóvoltából, megvalósult, és hitvallásuknak – „Segíteni a másik emberen” – megfelelően cselekedhettek az idén is.

S.J.

SEMMEIWEIS BÁL
2009
Szépművészeti Múzeum
2009. január 31., 19.00 h

Védnök: **Dr. Éger István**, a Magyar Orvosi Kamara elnöke
Horváth Tamás, a Magyar Gyógyszerész Kamara elnöke
Díszvendég: **Melocco Miklós**, szobrászművész

Az est háziasszonya:
Teszári Nóra, a Duna Televízió műsorvezetője

Fellépő szárvendégek:
Kertesi Ingrid, a Magyar Állami Operaház magánénekes
Kaposi Gergely, a Győri Nemzeti Színház főzeneigazgatója
Tóth Vera
AbrakaZabra Együttes
Győri Balett Együttese
Győri Nemzeti Színház Filharmonikus Zenekara
Catering: **Medúza Catering**

On-line információ:
www.convention.hu

Szobor-együttest avattak a Vas utcában

A címlapon látható „Ötödik Elem” szobor-együttest szeptember 18-án avatták az Egészségtudományi Kar Vas utcai épületének udvarán. Az alkotások megvalósításához az intézmény a „Reneszánsz Év 2008” programon nyert támogatást.

A szobrokat készítő **Nyári Zsolt** kortárs fiatal művész, kőszobrászként végzett a Janus Pannonius Egyetemen, és részt vett a DLA képzésen is, **Bencsik István** vezetésével. 1994 óta vannak saját kiállításai, közülük a legkiemelkedőbb a „Nőkert” című tárlat a pécsi pincegalériában. Az Eötvös- és Derkovits-ösztöndíjat is elnyert művésznek több köztéri szobra áll Horvátországban, Olaszországban, Japánban, Németországban, Romániában és Magyarországon. Az alkotói munka mellett rajzot és mintázást tanít a Pécsi Képzőművészeti Szakközépiskolában és hasonlóképpen óraadó volt a kaposvári egyetemen is.

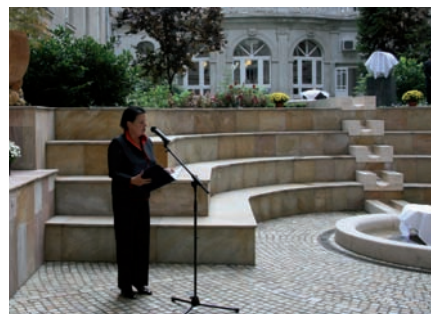
Hétköznapi parányi ünnepe

Az avató ünnepségen dr. **Mészáros Judit**, az Egészségtudományi Kar főigazgatója (*képviselet*) megnyitó beszédében így köszöntötte a vendégeket: „Ma szimbólumot avatunk, amelyek magukban hordozzák az európai reneszánsz hagyományt, gyökereink, kötődéseink tápanyagát, és az élet sokszorosan megújulni vágyását. Szimbólumot avatunk, hogy itt, egy közös munkával épített helyen és közönségben emlékeztessen mindenkit a jelenlét, az összetartozás fontosságára. Az alkalmi sóhajok egymásra utaltságára, hétköznapi tetteink tartására, kimondott vagy kimondatlan gesztusaink, szavaink méltóságára. Röviden: a hétköznapi parányi ünnepeire. Az alkotás a maga jelképségeivel egyben megerősítése is intézményünk alapértékeinek, a »sol omnibus lucet« gondolatának, az örökös jövő felé tekintésnek, ami stílszerűen nem más, mint az oktatásban a reneszánsz életérzéssel való XXI. századi együttlét és lázadás. Kíváncsi, hogy legyen ez belső hajtóerő, tűz a szemekben minden nap, amikor fiatalokra nézünk, amikor ők néznek ránk.”

Ízlelgetésre ingerlő alkotások

Az Egészségtudományi Kar belső udvarán elhelyezett műalkotás a „Napkerék - Köldök” című különálló szoborból, és az udvaron kialakított szökőkúthoz tartozó két plasztikából áll, amelyek a „Forrás” és „Örvény” címet viselik. A carrarai márványból és fekete gránitból készült önálló szobor női testrészletet ábrázol úgy, hogy a női köldök, mint motívum, szimbolikus jelentést kapjon. A szökőkútban elhelyezett két plasztika színében és anyagában hasonlít a napkerékhez. Itt is megjelennek a fehér és a fekete színek, illetve az önálló szobor anyagai.

Hogy miért az „Ötödik Elem” címet kapta a szobor-együttes? Avatóbeszédében **Johan van Dam** a következőképpen fogalmazott: „Végtelenül lehet találgatni, mi rejlik a címben, a műben. Ki mit lát, vagy szeretne látni. És amikor az ember a végén kifejti gondolatait, lehet hogy az alkotó – **Arany János** híres szavaival – reagál, hogy „Gondolta a fene!” Inkább befejezném **Kocsis Zoltán** egyik mondatával, ami **Korniss Dezső** életmű-kiállításán hangzott el: Ezeket az alkotásokat nem analizálni, hanem látni, érzékelni, ha úgy tetszik, ízlelgetni kell, hogy egyáltalán esélyünk legyen eljutni oda, ahová a verbalizmus sohasem vezetne el.”

A műalkotás leleplezését követően a kar belső udvarát **Szakács Ildikó** fiatal operaénekes hangja töltötte meg zenével. **Bárkányi Éva**, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem korrepetitorának zongorakíséretével **Kodály Zoltán**: „Három út elöttem” című darabját és **Donizetti** Szerelmi bájját – Adina áriáját hallgathatták meg a résztvevők.

Pap Melinda

Titoknyitogató – velünk élő nagyok

Sokan élnek le úgy egy gazdag pályát, hogy magánéletükről csak keveset osztanak meg környezetükkel. Azért a hallgatás, mert vagy nincs rá megfelelő alkalom, vagy mert nem is gondolják, hogy mások számára érdeklődésre tarthatnak számot életük múltban gyökerező momentumai. Mígnem a filmfelvétel reflektora bevilágítja, óvatosan kikutatva e jelenben még élő múltat, s ha a kérdező elég ügyes és egyben tapintatos, sokat felfed riportalanya eddig magának őrzött titkaiból. Így tett dr. **Táncos László**, aki ezúttal nem bízta másra az életpályák bemutatását, a gondolatok megnyitását az *Apáink jönnek velünk szemben* című sorozat folytatásaként *Titoknyitogató* címmel készült újabb folyam készítésekor. Ő kérdezi **Kádár Annát**, **de Châtel Rudolfot**, **Vízkelety Tibort** és **Zelles Tivadart** az életút-riportban. A filmet **Szabó László** rendező-operatőr, **Néráth Mónika**, **Pancsovay Katalin** és **Tasi Júlia** szerkesztők készítették, a könyvek **Békésy János** tördelészerkesztő munkáját dicsérik. Az elkészült filmek és a hozzájuk tartozó kötetek száma mára húszra gyarapodott, és a sorozat folytatódik.

A szeptember 15-i bemutatón, a korábbi négy alkalomhoz hasonlóan, már hagyományosan eljöttek az eddig elkészült filmek alanyai is.

DE CHÂTEL RUDOLF

KÁDÁR ANNA

VÍZKELETY TIBOR

ZELLES TIVADAR

A program narrátora **Kún Éva** volt. Mint mondta, ez a sorozat összegzi, megőrzi és továbbadja a megszólaltatott orvos professzorok életútjából kiszűrhető értékeket. Alázattal, hittel és nagy tisztelettel mutatva meg a példaképként álló tudósokat.

Tulassay Tivadar rektor, e film-folyam megálmodója és elindítója felidézte az est főszereplő professzoraihoz fűződő emlékeit. Kádár Anna professzor aszszonytól dékán-helyettesi

idejében kapott tollat a mai napig az íróasztalán őrzi. De Châtel professzor kérte fel dékánhelyettesnek annak idején, Vízkelety professzornál vizsgázott, betegként is kezelte, s a Gyermekklinika igazgatói pályázatairól véleményt adó bizottság elnökeként tanácsokkal látta el őt, mint fiatal igazgatót. Zelles Tivadarra a céltudatos, az előre látó nagy álmodóra gondol. Mint mondta a rektor, számára nagy élmény e professzorokat, a nagy elődök szavait hallani a múlt, a jelen és a létezés-elmúlás általános kérdéseiről.

(A mostani és az eddig megjelent dvd-k és könyvek megtalálhatók a kiadó honlapján az orvostörténeti kiadványok között: www.semmelweiskiado.hu)

Tolnai Kata

Összetartozás – Örökbe (fog)adott grafikák

Még az előző tanévben a Semmelweis Egyetem képviselőjében Tulassay Tivadar rektor fogadta a Magyar Képzőművészeti Egyetem rektora, Kőnig Frigyes által felajánlott hallgatói grafikákat a Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinikán.

A két egyetem sikeres együttműködésének újabb állomásaként 20 képzőművész aspiráns munkát adtak át a permanens „kiállítás” helyszínén, a klinika dr. Csibri Éva által vezetett Neuropszichiátriai Osztályán.

Prof. dr. Tulassay Tivadar köszöntőjében utalt rá, hogy a pszichiátria és a képzőművészet összefügg, amint azt Csontváry és Gulácsy is tanúsítja. Egyetemünk, valamint a Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika hagyományteremtő és hagyományörző szerepet tölt be. Rektor úr hálás köszönetét fejezte ki a társegyetemnek: a donáció a barátság gyümölcse, amelyért egyetemünk közössége megbecsülést, barátságot és szeretetet tud nyújtani.

Prof. dr. Kőnig Frigyes kifejtette, hogy az oktatásnak, az emberi létnek a gerincét a megismerés képezi. Mindennek az adja az

■ Tulassay Tivadar rektor, Kőnig Frigyes rektor, Kenyeres Ibolya művészeti felelős és Bitter István igazgató

értelmet, hogy az ember megismerje önmagát és a világot. Az ellentétek megismerése után tudjuk, hogyan segíthetünk. A két egyetem gyümölcsöző kapcsolatának is sok szála van. Van praktikus megnyilvánulása: egyrészt a Semmelweis Egyetem orvosi eszközöket bocsát a hallgatóik rendelkezésére. Másrészt az egyetem központjában kialakulóban van a képzőművész hallgatók által készülő szoborpark, az orvos panteon. Ugyanakkor összekötő kapocs a kultúrtörténet, hiszen a legtöbb művészeti könyv orvosi vonatkozású is. Ennek prominens példája a világhírű **Barcsay Jenő Művészeti anatómia** című könyve.

Prof. dr. **Bitter István**, a Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika igazgatója megköszönte a fiatal alkotók műveiből álló adományt, amelynek története is van. Tavaly áprilisban a klinika ellátandó lakosainak száma a háromszorosára növekedett. A főleg idős betegeket ellátó Neuropszichiátriai Osztály nagyobb részlegbe került, amely immár országos központja a dementia diagnosztizálásának, epilepszia centrum, valamint hidat képez a határterületek felé. Dr. Csibri Éva osztályvezető kezdeményezte a művészet befogadását az osztály falai közé is: pályázott, valamint a Magyar Képzőművészeti Egyetem egyik tanárának jelezte, hogy szívesen bekereteznék az egyetemükön készült, nélkülözhető alkotásokat. A Magyar Képzőművészeti Egyetem a donáció mellett döntött. Bitter professzor úr megköszönte az adományt a rektor úrnak, az oktatóknak és a hallgatóknak.

Kiss Hajnal

Szakszervezeti hírek

Sikeres táborozás

Ez most tényleg nagyon sikerült! Már hatodik éve működik nyaranta a szakszervezet Művészeti Tábor. Az idén is 70 gyermekkel utaztunk el – új helyre, Agárdra –, és sok-sok élménnyel, tanulsággal tértünk haza.

Hagyományainkat megtartva, mégis új projekteket bevezetve, így, utólag rendkívül hasznosnak ítélem meg a kéthetes művészeti tábort, ahol 6 éves kortól 19 éves korig fogadtunk fiatalokat. Újra bebizonyosodott, hogy működik a vegyes csoportokban való szakmai munka. A gyerekek kiválóan alkalmazkodnak egymáshoz, megtanulják a tiszteletet, a türelmet, az empátiát. A nagyok mintát adnak a kisebbeknek. A szokásos szakmai programjainkat (drámapedagógia, kézművesség, önismereti csoporttréningek, életjátékok, szeretet-parti, szituációs jelmezverseny, sporttevékenységek: foci, pingpong, aerobic) kibővítettük szabadidő csoportjátékokkal, hiszen agárdi lehetőségeink sokkal nagyszerűbbek voltak. Bevezettük az éjszakai rókvadászatot, prímsháborút, színháborút, röplabdát, teniszt, úszóbajnokságot. Köszönet a **szakszervezetnek**, hogy már hatodik éve támogatja ezt a tábort. Köszönet drága kollégáimnak: **Laczkó Annának, Fodor Ildikónak, Guber Tamásnak** és felnőtt tanítványaimnak, **Kovács Kingának, Sánta Eszternek, Ruszty Katának** az önzetlen, fantasztikus segítségét.

Személyiségfejlesztő drámacsoportok

Szeptembertől csütörtökönként folytatódnak a személyiségfejlesztő drámacsoportok. Minden orvosegyetemi dolgozó gyermekét szeretettel várom. Bátran jöjjenek olyan fiatalok is, akik küszködnek tanulási problémákkal, családi gondokkal, magatartási problémákkal, szorongással, gátlásokkal, kommunikációs gondokkal vagy egyszerűen csak szeretnének szerepelni, kipróbálni magukat. Esetleg vonzza őket a színészi pálya?!
Jelentkezés a szakszervezetnél 53804-es melléken vagy a 215-3311-es telefonszámon.

Lélek-Öröm-Játék

A tavaly szeptembertől pszichológus kollégámmal, **Fodor Ildikóval** felnőtteknek elindított Lélek-Öröm-Játék folytatódik kedd esteként. A nagy siker miatt a jelentkezés korlátozott. Olyan felnőtteket várunk, akiknek életvezetési, családi, pszichés stb. gondjaik vannak, de szeretettel fogadjuk azokat is, akik egyszerűen csak szeretnének kikapcsolódni, feltöltődni és eltölteni felhőtlenül két órát egy remek közösségben.
Jelentkezés a szakszervezetnél a 53804-es melléken vagy a 215-3311-es telefonszámon.

Nyugdíjas találkozók

A Belső Telepi Konyha ebédlőjében továbbra is összegyűlhetnek nyugdíjasaink minden hónap első keddjén 15 órakor: november 4-én és december 2-án. Nyugdíjas Karácsony: december 16.

Tósoki Anikó

Százéves klinikák

A Semmelweis Egyetem Balassa utcai épületének (Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika, Neurológiai Klinika) **100 éves évfordulója** alkalmából a két egyetemi klinika jubileumi ünnepséget szervez a Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika tantermében **október 30-án** csütörtökön 10-14 óráig.

A rendezvényen megtekinthető a „Pillanatképek a 100 éves Balassa utcai klinika életéből” című kiállítás.

Program

10.30 Tanterem: ünnepség

Házigazdák, üléselnökök, akik köszöntőt is mondanak: dr. **Bereczki Dániel**, dr. **Bitter István**

Megnyitó: dr. **Tulassay Tivadar** rektor

10.45 Előadások

Dr. **Simon Lajos**: Pillanatképek a 100 éves Balassa utcai klinika életéből

Dr. **Bereczki Dániel**: Neurológiai Klinika – jelen és jövő

Dr. **Bitter István**: Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika – jelen és jövő

Dr. **Gerevich József**: A Moravcsik Klinikával kapcsolatban állt alkotók életének művészetszociológiai vonatkozásai.

Rektorlátogatás Bécsből

Fotó: D. Kiss Balázs

■ **Rudolf Mallinger, Wolfgang Schütz, Tulassay Tivadar, Ligeti Erzsébet és Tóth Miklós**

Prof. dr. **Wolfgang Schütz**, a Bécsi Orvosi Egyetem rektora, **Tulassay Tivadar** rektor meghívására, június 18-án meglátogatta a Semmelweis Egyetemet. Schütz rektort elkísérte prof. dr. **Rudolf Mallinger** oktatási

rektorhelyettes. Az ausztriai orvostudományi struktúra átalakításának eredményeként a Bécsi Orvosi Egyetem (Medizinische Universität Wien) 2004 januárja óta önálló egyetem. (Korábban a Bécsi Tudományegyetem orvosi karaként működött). Az egyetem általános orvosokat és fogorvosokat képez.

A Semmelweis Egyetem 2005-ben kötött a Bécsi Orvosi Egyetemmel (2010-ig szóló, meghosszabbítható) együttműködési megállapodást, amelynek keretében évente 3x5 nap időtartamra látogathatnak oktatók, illetve kutatók a partneregyetemre. A bilaterális megállapodáson túl 2007 óta Erasmus-egyezmény is van a két egyetem között, amelynek keretében általános orvostanhallgatók vehetnek részt csereprogramon.

A rektori tárgyalás keretében **Tulassay Tivadar** rektor a Semmelweis Egyetemet, **Ligeti Erzsébet** professzor a német nyelvű orvostudományi képzést, **Tóth Miklós** professzor pedig a Szentágotthai János Tudásközpontot mutatta be. A megbeszélésen egyetértés mutatkozott a tekintetben, hogy a jövőben jobban ki kellene használni a meglévő megállapodás kínálati lehetőségeit, illetve érdemes lenne megvizsgálni az intenzívebb együttműködés lehetséges területeit is. A tárgyalást követően a vendégek látogatást tettek több egyetemi intézményben.

Sümeghy Gyula

-tő-

Krompecher díjazottak

A Magyar Pathologusok Társasága és a Magyar Onkológusok Társasága által 2007-es évre meghirdetett „*Familális daganatok*” című **Krompecher Ödön pályázat** nyertesei:

I. helyezettek:

„Papillon” jellegével **Egervári Gábor** SE ÁOK IV. évf. hallgató

II. helyezettek:

„Napoleon” jellegével **Veréb Brigitta** SZTE ÁOK V. évf. hallgató

„Minipr” jellegével **Szabó Ildikó** SE ÁOK IV. évf. hallgató

III. helyezettek:

„Hópihe” jellegével **Székely Borbála** SE ÁOK VI. évf. hallgató

„Pigment” jellegével **Kohl Gyula Márton** SE ÁOK III. évf. hallgató

A két társaság a **Krompecher Ödön 2008. évi pályamunka** díjazására **140 000 Ft** pályadíjat tűz ki az orvostanhallgatók és a fogorvostanhallgatók számára.

A pályamunka címe: „*A molekuláris pathológia szerepe a daganatdiagnosztikában*”.

A pályamunka terjedelme az irodalommal és a dokumentációval együtt maximum 80 oldal lehet.

A munkán csak a **jelige** szerepelhet, melyhez mellékelni kell egy borítékot, rajta a jellegével, a lezárt borítékban a nevet, az évfolyamot, a pontos lakcímet, telefonszámot, e-mailt kell feltüntetni.

A pályamunka beadási határideje:

november 30.

Helye: Semmelweis Egyetem, II. sz. Patológiai Intézet, 1091 Bp., Üllői út 93.

Díjazást elért pályázat esetén a társaságok javaslatot tesznek a pályamunka *szakdolgozat-ként* való elfogadására.

**Magyar Pathologusok Társasága
Magyar Onkológusok Társasága
vezetősége**

Informatio Medica 2008

A legjobbtól tanulhattak az Informatio Medica idei látogatói a Balassi Bálint Magyar Kulturális Intézetben. A szeptember 25-én kezdődött kétnapos konferencia egyúttal ünnepelte a jövő, a jelen és a múlt értékeit – miként azt az eseményeket közben tartó dr. **Vasas Lívia**, egyetemünk 180 esztendő-s Központi Könyvtárának főigazgatója, a Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetségének (MOKSZ) elnöke megfogalmazta.

Ünnepi beszédében prof. dr. **Romics László** professzor a XXI. századi gyógykezelés jellemzőiről, várható változásairól, az ismeretek halmozódó növekedésének következményeiről beszélt. További 19 magyar és külföldi előadó szerepelt az első napon, köztük egyetemünk-ről felszólalt többek közt dr. **Klebovich Imre** (GYTK – „Gyógyszer- étel interakciók szerepe a gyógyszerkutatásban és terápiában”), prof. dr. **Tekes Kornélia** (Gyógyszerhatástani Intézet – „Gyógyszer-információ elektronikus lehetőségei”). A második napon 11 szakember osztotta meg gondolatait, ismereteit a jelenlévőkkel, a többi közt megismerkedhettek az Egészségtudományi Kar Könyvtár képzéseinek 10 évével is.

Az előadások mellett speciális workshopok is tartottak (EBSCO, OVID-LWW, Elsevier-author workshop, Proquest, Wiley) melyekről későbbi lapszámunkban olvashatnak majd. A könyvtár honlapján (www.lib.sote.hu) a konferencia címszó alatt részletes információkat, teljes szövegű előadásokat valamint képeket találhatnak az 5. Informatio Medica konferenciáról.

Sarasotai konferencia

Amerikai-Magyar Orvosszövetség

Hungarian Medical Association of America (www.hmaa.org/meeting.htm) 40. meeting: Learn & Celebrate október 26.-október 31. Helmsley Sandcastle Hotel Sarasota, Lido Key (Florida, USA) Idén kerül sor az **Amerikai Magyar Orvosszövetség (HMAA) 40. évi, jubileumi kongresszusára** a floridai **Sarasotában**, ahol magas színvonalú multidiszciplináris – kreditpontokkal elfogadott – tudományos rendezvényt tartanak. A részvételi feltételekről részletes információt a www.hmaa.org, illetve a www.amosz.extra.hu honlapon találhatók. **TA**

Egyetemi tanári kinevezések az egyetemen szeptember 1-jétől

Dr. Gál János – Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika

Dr. Entz László – Ér- és Szívsebészeti Klinika

Evelleiné dr. Hajdú Júlia – I. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

Dr. Rigó János – I. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

Dr. Merkely Béla – Kardiológiai Központ

Dr. Cseh Károly – Munka- és Környezet-egészségtani Tanszék

Dr. Kulka Janina – II. sz. Patológiai Intézet

Dr. Buday László – Orvosi Vegytani, Molekuláris Biológiai és Patobiokémiai Intézet

Dr. Turiákné dr. Szökő Éva – Gyógyszerhatástani Intézet

Dékáni megbízatás

2008. szeptember 1-jétől a pályázati eljárás lebonyolításáig, de legkésőbb 2009. augusztus 31-ig, dr. **Tulassay Tivadar** rektor úr dr. **Klebovich Imre** professzor urat – a Gyógyszerhatástani Intézet igazgatóját – bízta meg a Gyógyszerhatástani Kar dékáni teendőinek ellátásával.

A Központi Igazgatási Épületből történt kiköltözés

Szervezeti egység	Új elhelyezése	Telefon
Rektori Titkárság	I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika könyvtára	317-9055 317-2400 55228, 55188
Oktatási rektorhelyettesi Titkárság	Szentkirályi u. 47. VI. em. 604. szoba	266-0791 266-3452 55351, 55341
Tudományos rektorhelyettesi Titkárság RH Tudományos Csoport	Szentkirályi u. 47. VII. emelet Szak- és továbbképzési Titkárság 745 szoba 747-es irodája	55208
Rektori Hivatalvezető és titkársága	Szentkirályi u. 47. VII. emelet Szak- és továbbképzési Titkárság 745. szoba 748-as irodája	55239, 55393, 06-20-825-9825 06-30-242-8717
Rektori Hivatal Oktatási Csoport	Német titkárságon Mikszáth tér 5. II. emelet	55905
RH Jogi csoport	II. sz. Belgyógyászati Klinika I. emelet 115.	(egyetemi kölcsön mobil: *2068 és 0*9837)
Stratégiai, Működésfejlesztési és Igazgatásszervezési Főigazgatóság	Üllői út 22. I. em. (Ápolásvezetés)	06-20-825-9188 (Régi mellékek a mobilokra átirányítva)
Központi Gazdasági Csoport	Üllői út 22. I. emelet	55454 06-20-825-9190 (Régi mellékek a mobilokra átirányítva)
Orvosszakmai, Finanszírozási és Minőségbiztosítási Igazgatóság	Üllői út 22. I. em. (Ápolásvezetés)	55460, 55462 (mobilra átirányítva)
Minőségbiztosítási Osztály	Levéltár kutatóhelyiség	06-20-825-0346
Gazdasági Főigazgatóság	BKT (Kontrolling-helyiségek) I. em. 103-as szoba	266-0454 55218, 55229
Humán erőforrás-gazdálkodási Igazgatóság	Gazdasági épület - Munkaügy	55222
Marketing és Kommunikációs Igazgatóság	I. sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet, Citológiai labor (földszint) (2008. október 1. – december 20.)	55392 06-20-663-2638 06-30-269-6302 06-20-825-9180
Nemzetközi Kapcsolatok Igazgatósága	Üllői út 22. ERASMUS Iroda	317-9079 55285 06-20-825-9835 06-20-663-2603
Külföldi Hallgatók Titkársága (angol és német tagozat)	Mikszáth tér 5. II. emelet és a földszinti tanulószoba Német nyelvű oktatási csoport II. emelet 3. szoba	55905 06-20-663-2673 06-20-663-2674 06-20-663-2664 06-20-663-2670 06-20-663-2672 06-20-663-2660
	Magyar nyelven tanulók ügyintézése - II. emelet 3. szoba	06-20-663-2658 55906
	Angol nyelvű oktatási csoport II. emelet 4. szoba	06-20-663-2659 06-20-663-2661 06-20-663-2662 06-20-663-2663 06-20-663-2665 06-20-663-2668 06-20-663-2671
Doktori Titkárság	II. sz. Belgyógyászati Klinika A épület I. emelet jobbra az ODM orvosi szobával szemben (megközelítés a Szentkirályi utca felől)	55286 és 06-20-825-0680 55387 és 06-20-663-2675, 55242 és 06-20-663-2676
	Gazdasági ügyintézés B épület I. emelet 112.	55162 és 06-20-663-2677
Központi Könyvtár	NET Könyvtár és 6. sz. szemináriumi terem	06-20-825-9960
Központi Iratkezelőség	Rökk Szilárd u. 13. fszt.-i tárgyaló	06-30-269-6304
Rektori Hivatal kiszolgáló személyzet Központi Épület karbantartó	Levéltár	55253, 55158 06-30-269-6300 (magán mobil)

Szervezeti egység	Új elhelyezése	Telefon
ÁOK Dékáni Hivatal NET „Akvárium”a Dékáni Hivatal részére NET Diszpóhályban a dékáni szoba	Dékáni Titkárság (Nagyvárad tér 4. Diszpóhály)	06-20-954-0632 55356 és 06-20-663-2012 55398 és 06-20-663-2022 55397 és 06-20-663-2021 55355 és 06-20-663-2020 55357 és 06-20-663-2023
NET „Híd” a hallgatói ügyfél-forgalomhoz	Graduális képzés I. tan. csoport (NET Hallgatói Iroda)	55224 és 06-20-663-2013 55223 és 06-20-663-2037 55232 és 06-20-663-2026 55231 és 06-20-663-2025
Mikszáth tér 5. I. emelet 1, 2. iroda + oktatói szoba a rezidens-képzéshez, rendszerbevetési eljáráshoz	Graduális képzés II. tan. csoport (NET Hallgatói Iroda)	55235 és 06-20-663-2014 55278 és 06-20-663-2029 55335 és 06-20-663-2027 55299 és 06-20-663-2028
	Rezidensek tan. Csoportja (Mikszáth tér 5. I. emelet)	55200 és 06-20-663-2015 55278 és 06-20-663-2032 55411 és 06-20-663-2031 55384 és 06-20-663-2033 55362 és 06-20-663-2044
	Gazdasági Csoport (NET Hallgatói Iroda)	55252 és 06-20-663-2016 55328 és 06-20-663-2038 55300 és 06-20-663-2085 55234 és 06-20-663-2036
	Rezidensi rendszerbevetési csoport (Mikszáth tér 5. I. emelet)	55267 és 06-20-663-2043 55216 és 06-20-663-2030
	Nyilvántartási Csoport (NET Hallgatói Iroda)	55403 és 06-20-663-2042 55305 és 06-20-663-2018 55391 és 06-20-663-2041
FOK Dékáni Hivatal Tanulmányi Csoport	Szentkirályi u. 47. Földszint 039-es szemináriumi terem I. évfolyam, felvételi ügyek II. évfolyam, szociális ügyek III-IV. évfolyam V. évfolyam	55336 55338 55271 55343
Dékán	Parodontológiai Klinika igazgatói szoba IV. emelet	59192
Dékánhelyettes	Fogpótlástani Klinika ig.h. szoba VI. emelet 641. Szoba	06-20-922-2999
Hivatalvezető	OC Propedeutikai laboratórium vezetői szobája (II. emelet 236. szoba)	59915
Dékáni Titkárság és gazdasági vezető	OC V. emelet 531. szoba	55269 és 266-0453
GYTK Dékáni Hivatal Titkárság Hivatalvezető	Högyes Endre u. 7. Porta mellett 1/2 emelet	266-0449, vagy 55230, 53033
Szak- és Továbbképzési Csoport	Högyes Endre u. 7. Porta mellett 1/2 emelet	266-8411, vagy 55322, 53034
Tanulmányi Csoport	Högyes Endre u. 7. „F” épület II. emelet	266-8884, vagy 55319, 53843
Doktori Titkárság	II. sz. Belgyógyászati Klinika A épület I. emelet jobbra az ODM orvosi szobával szemben (megközelítés a Szentkirályi utca felől) Gazdasági ügyintézés B épület I. emelet 112.	55286 és 06-20-825-0680 55387 és 06-20-663-2675 55242 és 06-20-663-2676 55162 és 06-20-663-2677
Központi Könyvtár	NET Könyvtár és 6. sz. szemináriumi terem	06-20-825-9960
Központi Iratkezelőség	Rökk Szilárd u. 13. fszt.-i tárgyaló	06-30-269-6304
Rektori Hivatal kiszolgáló személyzet Központi Épület karbantartó	Levéltár	55253, 55158 06-30-269-6300 (magán mobil)

Orvosíró és képzőművész konferencia 2008

Szeptemberben, miként ez már hagyományra vált, Balatonlellén került megrendezésre a Magyar Orvosíró és Képzőművész Kör (MOKK) 33. évi kongresszusa.

Ez alkalommal tragikus esemény árnyékolta be a kétnapos konferenciát. Egy héttel a megnyitó előtt váratlanul elhunyt a kör elnöke, alapító tagja, mondhatjuk, e baráti társaság lelke, dr. **Csapláros Zsuzsa**, kaposvári fogorvos főorvos, kandidátus. Ő volt a

■ Kubászova Tamara szobrai

kezdetektől minden kongresszus megszerzője, házigazdája, és ezúttal – még halálóságyán, utolsó szavaival is azt mondta: „*ha nélkülem is, a konferenciának zavartalanul kell lefolynia!*” A közel száz résztvevő mély részvéte mellett (a legtöbben ott értesültek a halálhírről), úgyszólván valamennyi szereplő, írásának, illetve képzőművészeti alkotásának bemutatása során néhány gondolatot emlékezett az elhunytára.

Különböző műfajokat (vers, próza, esszé, humoreszk, groteszk) felölelő írások – melyek tartalmilag vallomások, visszaemlékezések, sok esetben egy hosszú, talán már lezárt orvosi pálya kisebb-nagyobb eseményeinek irodalmi megfogalmazásai – hangzottak el 41 előadás keretében. A képzőművészeti alkotások széles palettájával egyórást tárlatvezetésen ismerkedett a közönség. Minden orvos-képzőművész maga mutatta be műveit. Különböző technikákkal készült festmények, grafikák, szobrok, kézimunka, gyöngyészerek színesítették a kiállítást. A konferencia teljes anyaga antológiaként, mint eddig minden alkalommal, kiadásra kerül. A könyv szerkesztője: dr. **Fodor Etelka**.

Talán e helyen említhető, hogy az értelmiségiek körében az orvos sajátos helyet foglal el a művészeti megnyilvánulást illetően. Feltehetően, többek között a hivatásból adódó stresszhatások, az emberi szenvedéssel, az elmúlással való nap mint nap találkozás viszi közelebb az orvost a harmóniát nyújtó

művészetekhez, és ha kreativitása erre képessé teszi, értékes műveket alkothat. Nem véletlen, hogy annyi orvos-művész élt és él a világban.

A régi, megszokott arcok mellett öröm volt látni, hogy új, többek között egészen fiatal résztvevők, orvostanhallgatók is jelentkeztek műveikkel. Alulírottaknak, úgyszólván, mint az egyik előadónak, szabadon szubjektíven néhány kitűnő munkát az elhangzott programból kiemelni:

Szarka I.: Versek, **Desits I.:** Egy orvosíró a

Fülöp-szigetéről, **Romhányi A.:** A maja kódexek, **Mess B.:** A korinthusi levél, **Tóth D.:** János bácsi mesélte. **Kubászova T.** szobrai, **Sós L.** és **Vigh B.** festményei.

Az 1975-ben életre hívott orvostművész-kör tovább működik. Ezúton is kérjük mindazokat az egészségügy területén dolgozókat, akik művészi alkotásaikat bemutatni kívánják, jelentkezzenek a **donath@ana.sote.hu** e-mail címen.

Dr. Donáth Tibor
MOKK alelnök

III. Semmelweis Egyetemi Börze

Szeptember 23-án a Nagyvárad téri Elméleti Tömb aulája adott otthont az idén harmadik alkalommal megrendezett Semmelweis Egyetemi Börzének. 13 órakor **Tulassay Tivadar** rektor úr és **Ligeti Erzsébet** professzor asszony nyitotta meg a programot.

Az Instruktor Öntevékeny Csoport által szervezett rendezvény célközönsége minden egyetemi hallgató, aki kíváncsi az öt körülvevő egyetemi élet alkotórészeire, és szeretné egy helyen, egy időben beszerezni a szükséges információkat. Az érdeklődők 23 pultnál időzhetnek el hosszabb-rövidebb ideig, ahol a kiállítók szívesen álltak a kérdések kereszttüzebe, és igyekeztek minden igényt kielégítően tájékoztatást adni működésükről. A különféle hallgatói és egyetemi szervezet mellett helyet kapott az aula sarkában egy előadó is, ahol 15-20 perces kis bemutatkozásra is lehetőséget kaptak a

résztvevők, illetve egy új standot is felállítottunk „Lehetőségeim az egyetem után”, ahol már végzett hallgatók beszélgettek az érdeklődőkkel a diploma utáni életéről.

Őszintén reméljük, hogy a börze elérte célját, s a megjelent hallgatók és kiállítók egyaránt hasznosnak találták.

Rébb Anikó
a börze egyik szervezője

Nézőcsúcsot döntött az EFOTT

Mintegy 60 ezren voltak kíváncsiak a 300 hazai fellépőre az Egyetemisták és Főiskolások Országos Turisztikai Találkozóján, az EFOTT Fesztiválon, melyet idén a dunaújvárosi Szalki-szigeten rendeztek meg július 16-20. között. Ezzel a látogatószámmal az 1976 óta létező rendezvény rekordot döntött. Kilenc helyszínen amatőr és ismert zenészek, zenekarok koncerteztek, az esti fellépések teltház mellett zajlottak. Főként a sportolni vágyókat kényeztette el az idei EFOTT különböző rendezvényekkel (2008 ugyanis a Sport Éve). A mozgásra vágyók például **Béres Alexandrával** tornázhattak együtt.

PM

Peking – olimpia – vízilabda

Ezzel a címmel tart zenés, képes élménybeszámolót dr. **Pavlik Gábor** egyetemi tanár október 14-én 18.30-kor a TF Aulájában. Mindenkit szeretettel vár, cím: Budapest, XII. Alkotás út 44. (új épület).

♦

Biztos a halál?

Ezzel a témával foglalkozik a IV. Létkérdés Konferencia, melynek címe: **A Halál Biztos?**

Helyszín: Gólyavár, ELTE Bölcsészettudományi Kar, 1088 Budapest, Múzeum krt. 6-8.

Időpont: november 20., csütörtök, 10-18 óráig. Érvényes diákigazolvánnyal a belépés díjtalan.

Futottak a rákkutatásért

Hétmillió forint értékű, rákbetegek kezelését szolgáló műszerekkel támogatta a III. sz. Belgyógyászati Klinikát a Fuss a Rákkutatásért! Alapítvány. A műszerek ünnepélyes átadására június 12-én került sor a klinika épületében. Az eseményen beszédet mondott Takács Ildikó, a Kanadai Kereskedelmi Kamara elnöke, a Fuss a Rákkutatásért! Alapítvány alapítója, Frshad Khazei alapítványi elnök és Karádi István klinikaigazgató. Évenként ezres nagyságrendű beteg szenvedését könnyíthetjük meg a most kapott berendezések segítségével – mondta a többi közt beszédében Karádi professzor.

Az alapítvány egész éves munkájának eredményeként mintegy 14 millió forint gyűlt össze. Ily módon a hazai rákellenes küzdelem egyik legnagyobb civil adományozójává váltak.

Mint minden évben, tavaly is pályázatot hirdettek a rákkutatás fejlesztését szolgáló műszerek beszerzésére. A pályázat másik nyertese egyetemünk II. sz. Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikája, ahol az alapítvány jóvoltából endoszkópos eszközöket üzemelhettek be, szintén 7 millió forint értékben.

Kezelések könnyítése

Kanadából indult a nemzetközi program 17 évvel ezelőtt, amikor a 18 esztendő **Terry Fox** csonttrák miatt elveszítette egyik lábát. A gyógyulás reményét azonban nem adta fel, és elhatározta, keresztülfut az országon. Azt szerette volna elérni, hogy figyeljen fel rá és a szörnyű betegség elleni küzdelemre a világ – így gyűjtve adományokat a dagantos betegségek kutatására. Útját nem tudta befejezni, mert a kór elhatalmasodott rajta és meghalt, híre azonban bejárta a világot. Azóta is minden évben megszervezik a rákkutatásért való futást. A nevezési díjából pedig évről évre egyre több pénz folyik be az alapítvány kasszájába.

Az elmúlt évek során az alapítvány mintegy 140 millió forintot gyűjtött és bocsátott a magyarországi rákkutatás fejlesztésének céljaira berendezések vásárlása által. A műszerek a rákbetegek optimális kezelését könnyítik meg. A III. számú Belgyógyászati Klinikának adományozott berendezések közül az egyenként közel félmillió forint értékű, 9 darab mobil infúziós pumpa segít elérni a citosztatikumok túladagolását adott időszak alatt, a kezelés folyamán biztosítja az infúzióba adagolt gyógyszer egyenletes szintjét. A további műszerek részben a kezelések toxikus hatását mérik, részben pedig a kardiológiai kezeléseket segítik, a szívre gyakorolt mellékhatásokat kontrollálják.

■ A képen balról: Farshad Khazei, Sármán Pál, Takács Ildikó, Karádi István és Pust Ágnes

Terry emlékére

Az 1981-ben megrendezett első Terry Fox Futásban Kanada-szerte 300 ezren vettek részt, és 3,5 millió dollár bevételt hozott. A mai napig Terry nevében világszerte több mint 400 millió dollár gyűlt össze a rákkutatás számára. Minden évben több ezer önkéntes rendez meg szerte a világon az eseményt, Magyarországon, Budapesten hagyományosan szeptemberben tartják a futást, melyen családok és különböző ismerősi körök nem versenyzés, hanem pénzügyítés céljából jönnek össze. A futás napja Terrynek állít emléket és segít életben tartani a rák gyógyítása iránti álmát.

A hangsúly nem azon van, hogy ki mennyi pénzt tud összegyűjteni, hanem azon, hogy minél többen vegyenek részt Terry emlékének ápolásában futva, gyalogolva vagy kerékpáron teljesítve az 5, illetve 10 km-es távot.

A szervezők a maguk módján folytatják a halálos kór elleni küzdelmet, és immár 18. alkalommal rendezték meg szeptember 14-én, a Margitszigeti Atlétikai Centrumban ismét nagy sikerrel a futást.

Fotó és szöveg: **Urbán Beatrice**

Kitüntetés nyáron

A „Pro universitate” kitüntetés ezüst fokozatát adta át július 17-én prof. dr. **Karádi István** ÁOK dékán dr. **Klaus Peitgennek**, a németországi Bottropban lévő Knappschafts-Krankenhaus sebész főorvosának. A dékáni hivatalban tartott ceremónián jelen volt prof. dr. **Hunyady László** és prof. dr. **Rácz Károly** dékánhelyettes, prof. dr. **Szél Ágoston**, a Doktori Tanács elnöke, prof. dr. **Ondrejka Pál**, a II. sz. Sebészeti Klinika igazgatója (a kitüntetés felterjesztője), **Végh Anna**, az ÁOK Dékáni Hivatal vezetője, dr. **Sipos Péter** adjunktus, dr. **Pataki Gergely**, Peitgen főorvos korábbi munkatársa, valamint a felesége. A bensőséges hangulatú esemény után dékán úr díszbédet adott a kitüntetett tiszteletére a budai Várnegyedben. A kitüntetést az indokolta, hogy 3 éve kitűnő oktatói együttműködés van Peitgen főorvos és a II. Sebészeti Klinika között. Ennek keretében évente 10-12 orvostanhallgató töltheti sebészeti szigorlati gyakorlatát a bottropi kórházban, ahol szállást, étkezést, illetve a düsseldorfi Semmelweis Alapítványtól heti 50 euró zsebpénzt kapnak a diákok, így őket csak a kiutazási költségek terhelik. A gyakorlatról visszaérkezők egyöntetűen arról számolnak be, hogy az ott eltöltött időben igen magas szintű foglalkoztatásban és oktatásban volt részük. A két intézet közötti eredményes együttműködés a jövőben is folytatódik.

I. MI.

■ Balról jobbra: Karádi István, Végh Anna, Klaus Peitgen felesége, Klaus Peitgen, Rácz Károly, Hunyady László, Pataky Gergely és Ondrejka Pál

Egészségpolitikai prioritás

„A népegészségügy jövője” címmel rendezték meg szeptember 25-27-e között Mátraházán a Népegészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Országos Egyesületének második konferenciáját. A szervezet elnöke, dr. **Ádány Róza** professzor (DOTE) A genomikai kutatások hasznosítása a népegészségügyben címmel tartott előadást. Dr. **Tompa Anna** egyetemi tanár (az ÁOK Közegészségtani Intézet igazgatója), a szervezet főtítkárhelyettese Az életmód, a környezet és a munkahely szerepe a primer rák prevencióban című előadásában ismertette a legújabb kutatási eredményeket.

Csúcskategóriás szívultrahang a Tűzoltó utcai Gyermekklinikán

Új, korszerű szívultrahang-berendezés kezdte meg a működést a II. sz. Gyermekgyógyászati Klinikán. A 35 millió forintos készülék a daganatos beteg gyermekek gyógyításában is fontos szerepet tölt be. Megvásárlását egy magánszemély, **Csarmaz József** adománya tette lehetővé. A berendezés kiemelt jelentőséggel bír az esetleges kardiális szövödmények felismerésében, illetve akár a szívben is kialakuló tumoros elváltozások kiszűrésében.

A Tűzoltó utcai Gyermekklinika kardiológiai osztályán addig használatban lévő, elavult készülék helyére egy PHILIPS iE33 típusú csúcskategóriás színes, doppleres, nagy felbontású szívultrahang készülék érkezett. Ez a készülék ebben a kategóriában a legkorszerűbb ma Magyarországon. Az adományozó elsősorban személyes érintettség miatt döntött a Tűzoltó utcai Gyermekklinika támogatásáról. A szívultrahang berendezés segítségével felismerhetőek a kezelések szövödményei, illetve biztonsággal kiszűrhetőek a szívben esetlegesen kialakuló daganatok. Ugyanakkor mind a citosztatikus gyógyszerek, mind pedig a mellkasi sugárkezelés alkalmazása esetén – a folyamatos ellenőrzésben is jelentős szerep jut a szívultrahang készüléknek. A klinika kardiológiai osztályán évente hozzávetőleg 2000 szívultrahang vizsgálatot végeznek, a benn fekvő beteg vizsgálat mellett ambuláns rendelést is folytatnak. A készülék se-

■ Schuler Dezső professor emeritus, a Tumor-Leukémiás Gyermekekért Alapítvány alelnöke, Pápai Viktória, a Philips Magyarorszag képviselője, Fekete György klinikaigazgató, Csarmaz József és Szabolcs Judit osztályvezető főorvos

gítséget nyújt a veleszületett szívrendellenességek felismerésében, sőt, a szív mellett a nagyobb erek vizsgálatára is lehetőséget ad. A nagy értékű szívultrahang berendezés nagy segítséget jelent a klinika munkájában, beleértve az oktatást is, mert az óriáskivetítőn az egyetemi hallgatók is láthatják a vizsgálati képet. A műszer speciális vizsgálófejekkel felszerelt, melyek alkalmassá teszik akár pár száz grammos kora- és újszülöttek, illetve kisgyermek, valamint felnőtt testméretű gyermekek szív- és érrendszeri vizsgálatára is.

Tolnai Kata

Nehéz percekben segítség

Egy éve hunyt el Polcz Alaine

Tavaly szeptember 20-án, két héttel 85. születésnapja előtt hunyt el Polcz Alaine, a Semmelweis Egyetem II. sz. Gyermekgyógyászati Klinikájának egykori pszichológusa. Az intézmény betegeinek lelki rehabilitációja ma is az elismert szakember útmutatásai szerint zajlik. Mindent megtett azért, hogy a gyerekek szülei, játékaik között lehessenek.

Ösztönzésére és segítségével vezették be a gyermekek mindennapos látogatását először a Tűzoltó utcai Gyermekklinikán, majd az egész országban. Ma a szülők egész nap, sőt korlátozott számban baba-mama szobákban éjszaka is a gyermekük mellett lehetnek. Sokat tett azzal is a kórházi környezet gyermekbarátá alakításáért, hogy bevezette a kreatív foglalkoztatást, a játékerápiát. A daganatos leukémiás betegségekben szenvedő gyermekek sokszor szimbolikus módon fordulnak a felnőttekhez halálfélelmük feloldásáért, ám csak a legkritikább esetben találnak megértésre. E megfigyelésből kiindulva oktatnak a tanatólogusoknak ma már különféle módszereket, melyekkel reagálni tudnak a gyermekek kapcsolat-felvételi kísérleteire.

Ezek közé tartozik a Polcz Alaine által meghonosított, svájci eredetű „világjáték”, amely hétköznapi figuráival a gyermek életét, konfliktusait jeleníti meg.

A klinikán fekvőbetegként tartózkodó, rosszindulatú hematológiai és daganatos betegségekben szenvedő gyermekek kezelése több mint egy évet vesz igénybe. A kórházi ellátás alatt gondoskodni kell a szabadidő megszervezéséről, a kezeléssel járó pszichés bánatnak enyhítéséről. Polcz Alaine 1976-ban az országban elsőként alapított játszósobát, majd mamaszobát klinikai osztályon, 1980-ban **Bakos-Tóth Márta** pszichológus-

sal együtt játszóházat nyitottak. E játszóházi foglalkozások célja ma is változatlan: lekötni a betegek figyelmét, valamint fejleszteni képességeiket. E programok megvalósításában a kórházi környezet megszépítésében és a baba-mama szobák kialakításában, működtetésében nyújt jelentős segítséget a **Tumor-Leukémiás Gyermekekért Alapítvány**.

Polcz Alaine ötletét egykori munkatársai, követői továbbfejlesztették: idén augusztusban első alkalommal a daganatos betegek egészséges társaikkal közösen vehettek részt a Margitszigeten fiatal képzőművészek által megtartott játékos művészterápiás foglalkozáson (*képzőművészek által*), amelyről hírt közöltünk újságunkban. A neves szakember szellemi öröksége ma is útmutatóként szolgál a Tűzoltó utcai klinikán.

tolnai-

Gyógyvarázs adományok

A K and H Gyógyvarázs szeptember 11-én a II. számú Gyermekgyógyászati Klinika „lakóit” látogatta meg. A szervezet segítségével nyolc egészségügyi intézményből gyűjtöttek össze a nyár folyamán könyveket, játékokat. Ezekből az adományokból hoztak a klinikára is, melynek tornatermében összegyűlt gyerekek örömmel hallgatták a vendégek által elmondott meséket. A kis betegek a gyógykezelés ideje alatt kiesnek iskolai tanulmányaikból, a mesekönyvek segítségével azonban rá lehet venni őket a rendszeres olvasásra.

Honorary Doctor

Semmelweis University awarded to **Gabor Kaley, Ph.D.** the title of **Honorary Doctor (Doctor Honoris Causa) on August 25th, 2008.** *Gabor Kaley, Ph.D., professor and chairman of the Department of Physiology at New York Medical College is the longest sitting chairman of physiology departments in the United States, and perhaps worldwide. He is the son of a noted Hungarian otolaryngologist, but his ambition to follow his father's example was cruelly interrupted by the Second World War. After surviving the war and a labor camp, he completed two years of Medical School at Peter Pazmany University in Budapest, followed by a third year at Goethe University in Frankfurt, Germany. He then decided to seek his future in America but was unable to continue his medical education.*

After receiving a B.S. degree in biology from Columbia University, he was drafted into the U.S. Army to fight in the Korean War. He subsequently earned an M.S. degree in physiology and a Ph.D. degree in experimental pathology from New York University (NYU) School of Medicine, where he conducted his thesis work under Dr. **Benjamin Zweifach**, considered the father of the study of microcirculation. From 1962 to 1964, he served as instructor and assistant professor of pathology at NYU School of Medicine. In 1964, he joined the faculty at New York Medical College, where he helped to establish the Graduate School of Basic Medical Sciences. He has served as chairman of the Department of Physiology since 1970. Widely recognized as one of the most distinguished physiologists in the United States, Dr. Kaley has given invited lectures worldwide and serves on the editorial board of numerous journals. He has served as an associate editor of three important journals: the American Journal of Physiology (Heart and Circulatory Physiology), Microcirculation, and Prostaglandins. He is a member of the American Association for the Advancement of Science, the American Heart Association, the American Physiological Society, the European Society for Microcirculation, and the Microcirculatory Society, among others. During his career, Dr. Kaley has written more than 200 scientific articles, including one that was cited by Current Contents as a seminal article leading to the discovery of the biological role of prostaglandins and the Nobel Prize in Physiology and Medicine. He has also edited the authoritative three-volume edition of Microcirculation.

In 1991, the National Heart, Lung and Blood Institute awarded an \$8.1 million Program Project Grant Dr. Kaley and his team of investigators for endothelial research, as it relates to vascular function. The grant is now in its 17th year. Dr. Kaley was awarded the Semmelweis Medal for his contributions to

Fotó: D. Kiss Balázs

■ Gabor Kaley

the understanding of microcirculation. He received the Eugene M. Landis Award from the Microcirculatory Society in 1994, and in 1998, the Council on Circulation of the American Heart Association selected him as the George E. Brown Memorial Lecturer. In 2000, he was the recipient of the Carl J.

Wiggers Award of the American Physiological Society (APS). In 2003, he was elected to Alpha Omega Alpha, the honorary medical society. In 2006, he was named an Eminent Physiologist by the APS in recognition of his outstanding achievements in research, education and service that have significantly advanced the discipline and profession of physiology. A videotaped interview with Dr. Kaley about his life, scholarly achievements, research contributions, leadership attainments and honors, and vision for the future of physiology is included in the archival history of the APS.

Dr. Kaley maintained a strong relationship with his Alma Mater. He has provided a great help to introduce and establish the English language program at Semmelweis University in the early 1990s. At that time, several professors from New York Medical College gave lectures to students here. In addition, during the 1990s Prof. **Anna Kádár**, previous Vice Dean of Semmelweis University and Director of the English program visited New York Medical College at several times.

Dr. Kaley has published 42 scientific papers in collaboration with researchers of Semmelweis University. The total impact factor of these publications is over one hundred (IF: 109,719).

Two previous Rectors of Semmelweis University, Prof **Réthelyi Miklós** in 1997 and Prof **Rosivall László** in 1998 visited NYMC, whereas two Presidents of New York Medical College, Monsignor **Cassidy** and Monsignor **Barrett** visited Semmelweis University.

Dr. Kaley and his wife of 39 years, Dr. **Harriette Kaley**, live in Manhattan. He is the father of two children and has two grandchildren.

Kínai vendégek az egyetemen

Sanghaji újságírók többnapos magyarországi látogatásuk keretében az egyetemre is eljöttek (*címlapképünkön fent*). Programjuk szerint a többi közt felsőoktatási intézményeket kerestek fel. Szeptember 23-án a Semmelweis Egyetem fogadta a hét kínai vendéget, akik vezető sanghaji lapok újságírói, valamint egy jótékonyági alap képviselőjében érkeztek Budapestre.

Az Egészségtudományi Karon kezdődött egyetemi programjuk, majd az I. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán folytatódott, ahol a klinika tevékenységének rövid bemutatása után a Neonatális Intenzív Centrummal ismerkedtek meg. Innen a Fogorvostudományi Oktatási Centrumba vitt az útjuk. Az egyetemen folyó munka magas színvonaláról és korszerűségéről elismerőleg nyilatkoztak. Látogatásuk során lehetőségük volt a Semmelweis Egyetemen tanuló kínai diákok tapasztalatairól is képet kapni.

A megbeszéléseken elhangzott, hogy az egyetem a jövőben szívesen fogad az eddiginél nagyobb számban kínai hallgatókat. A Shanghaji Charity Foundation képviselője 2000 euró adományt nyújtott át a Semmelweis Egyetem II. sz. Gyermekgyógyászati Klinikájához kötődő „Együtt a daganatos gyermekekért” alapítvány részére.

tolnai

Minket választott

Júliusban és augusztusban az ETK, ezen belül a Fizioterápiai Tanszék vendége volt **Rachel Quashnoc**, a Nazareth College of Rochester hallgatója. A diák öthetes gyakorlati programon vett részt a kar szakembereinek szervezésében.

Szívügyünk a kardiológia!

–avagy Semmelweis Symposium a Barabás Villában

„Az egyetlen igazi tanulás: a lényünkben szunnyadó tudásnak tevékeny ébresztése.” Akár ez a **Weöres Sándor** idézet is lehetne mottója a Semmelweis Symposiumnak, amely minden évben az orvostudomány más-más területét górcső alá véve mutatja be azok legújabb eredményeit. Idei témája a kardiológia; november 27. és 29. között az egyetem Városmajori Klinikai Tömbjében működő Kardiológiai Központ - Kardiológiai Tanszék

ad otthont a rendezvénynek. Az előadások helyszíne lesz még a közelben található – nemrégiben gyönyörűen felújított – Barabás Villa konferenciaközpont (*képünkön*).

Az elmúlt 60 év a kardiológia robbanásszerű fejlődését hozta, melynek háttérben egyfelől a kardiológiai alaptudományok mélyebb ismerete, másrészt a diagnosztikus és terápiás eszközök fejlődése állt. Jelen előadásorozat – ennek szellemében – a kardiológia

dinamikusan változó szegmenseit mutatja be az alapoktól a legmodernebb technikákat alkalmazó terápiás lehetőségekig.

A téma fontosságát bizonyítja és a rendezvény rangját emeli, hogy a symposium védnökségét **Tulassay Tivadar** rektor úr, valamint a Magyar Kardiológusok Társasága is vállalta.

Hálózatteremtő céllal

A symposiumon neves hazai és elismert nemzetközi előadók mutatják be a szívritmuszavarok, az akut coronaria syndroma és a szívelégtelenség korszerű kezelését, emellett újabb ismereteket szerezhetünk a keringésélettanról, valamint a genetika és az őssejtterápia alkalmazásáról a kardiológiában.

Igazi vérpezsdítő programnak ígérkezik a Kardiológiai Központból adott élő közvetítés, melyen keresztül a hallgatóság a ritmuszavarokat és az akut coronaria syndromát bemutató szekciók alatt részesévé válhat a szívkatórter műtőben zajló munkának. Részletes programismertető és regisztráció a Kardiológiai Központ honlapján (www.kardiologia.hu/symposium) található.

Ez a symposium a Kardiológiai Központ egyfajta nyilvános debütálása is az egyetem polgárai előtt. Ennek megfelelően szeretnénk minden lehetőséget megragadni egy nívós, nemzetközi szintű konferencia megrendezésére; így ez a rendezvény egyben nyitóeseménye is lesz egy, számos, nagyhírű európai egyetemet magába foglaló – a kardiológiát fókuszába állító – hálózatteremtő kezdeményezésnek, melyhez nemzeti és európai támogatásokat pályázik egyetemünk.

Szakmai lelkesedéssel

Az angol nyelven tartott rendezvényre minden érdeklődőt várunk, ugyanakkor az idén kardiológiát – magyar, angol és német nyelven – hallgató 4. évfolyamosok számára a rendezvény kiemelten ajánlott.

A symposium előadásai egyetemünk minden polgárának szólnak: klinikusoknak, kutatóknak és hallgatóknak egyaránt, hiszen ők képezik az intézmény három alappilléret, a gyógyítás-kutatás-oktatás hármasságát, mely nemzedékeken keresztül viszi előre az orvostudományt.

„Aki a lényében rejlő ős tudást önmaga számára meghódította, mindent elért, ami emberileg elérhető(…)” – Legalább ilyen szakmai lelkesedést kívánva, mindenkit szeretettel várunk:

a Szervezők

Information

- » Patrons: Tivadar Tulassay, Rector
Hungarian Society of Cardiology
- » Chair: Béla Merkely, Heart Center
- » Locations: Heart Center of the Semmelweis University
(1122 Budapest, Gaál József u. 9.)
Barabás Villa Conference Hall
(1122 Budapest, Városmajor u. 44.)

Scientific Program

- » Cardiovascular genetics and stem cell therapy
- » Arrhythmogenic substrate of arrhythmias
- » Novel therapeutic methods of acute coronary syndrome
- » Current trends in heart failure therapy
- » Physiologic background of cardiac function regulation
- » Non-invasive imaging in cardiology
- » On-line case presentations

Invited Lecturers

» J. Brachmann (Coburg, Germany)	» S. Kovács (St Louis, USA)	» G. Szabó (Heidelberg, Germany)	» M. Kollai (Budapest, Hungary)
» G. Gaul (Wien, Austria)	» K-H. Kuck (Hamburg, Germany)	» I. Édes (Debrecen, Hungary)	» Á. Koller (Pécs, Hungary)
» U. Hoffmann (Boston, USA)	» H. Kücherer (Eichstätt, Germany)	» A. Falus (Budapest, Hungary)	» B. Merkely (Budapest, Hungary)
» S. Janssens (Leuven, Belgium)	» T. Lewalter (Bonn, Germany)	» G. Földes (Budapest, Hungary)	» T. Masszi (Budapest, Hungary)
» H. Katus (Heidelberg, Germany)	» L. Littmann (Charlotte, USA)	» L. Gellér (Budapest, Hungary)	» G. Pavlik (Budapest, Hungary)
» H. Klein (Rochester, USA)	» H. Ruskoaho (Oulu, Finland)	» I. Karádi (Budapest, Hungary)	» Z. Prohászka (Budapest, Hungary)
» M. Krack (Heidelberg, Germany)	» P. Schaverte (Aachen, Germany)	» R. Kiss (Budapest, Hungary)	» A. Tóth (Budapest, Hungary)
			» M. Tóth (Budapest, Hungary)

www.kardiologia.hu/symposium

Morava Endre emlékére

2007. augusztus 27-én, 68. születésnapján hunyt el prof. dr. Morava Endre, a Semmelweis Egyetem Közegészségtani Intézetének korábbi igazgatója, volt országos tisztifőorvos, a Magyar Higiénikusok Társaságának egykori elnöke és az Egészségtudomány folyóirat főszerkesztője.

Zalaegerszezen született 1939-ben. Egyetemi tanulmányait a Budapesti Orvostudományi Egyetem Általános Orvostudományi Karán (1958-1964) végezte és „Promotio sub auspiciis Rei Publicae popularis” kítüntetéssel avatták orvosdoktorrá. Pályafutása az egyetem Kórélettani Intézetében kezdődött, ahol 1962-64 között demonstrátor volt. Majd 15 éven keresztül szervezte és irányította az egyetem külső tudományos diákkörét. 1964-től az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézetben (OÉTI) előbb segédmunkatárs, majd munkatárs. 1965-től meghívott előadóként vett részt az orvos-továbbképzésben. 1967-ben laboratóriumi szakorvosi képesítést szerzett. Egy év múltán már két-éves angliai ösztöndíjjal Cambridge-ben, a Dunn Nutritional Laboratory-ben kutathatott. 1976-tól egészen 1983-ig az OÉTI-ben a Táplálkozás-élettani osztály vezetője. Eközben 1977-ben közegészségtan-járványtan szakorvosi képesítést szerzett, 1978-tól pedig az Orvostovábbképző Intézet Élelmezés-egészségtani Tanszékének munkatársa lett. 1983-ban a Pécsi Orvostudományi Egyetemen a Közegészségtani és Járványtani Intézet igazgatója és tanszékvezető 1991-ig. Nevéhez köthető az angol nyelvű orvosképző program keretében a „Public Health” tantárgy oktatásának megszervezése és oktatása. 1988 és 1991 között a tanszékvezetés mellett gyakorlati közegészségügyi feladatot is vállalt; a Baranya megyei KÖJÁL főigazgató főorvosának nevezték ki. A rendszerváltás után az ÁNTSZ Baranya megyei Intézetének tisztifőorvosa. Innen hívták és nevezték ki országos tisztifőorvosnak (1995-97). 1997-ben a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen folytatódott pályája. A Társadalomorvostani, valamint a Közegészségtani- és Járványtani Intézet összevonásából létrejött új egység, a Közegészségtani Intézet igazgatója lett. Komoly elszántsággal dolgozott az új integrált tantárgy, a közegészségtan kurrikulumának kidolgozásán, az oktatás színvonalának folyamatos javításán. A klasszikus higiéné mellett külön hangsúlyt fektetett arra, hogy a hallgatók naprakész tudást szerezzenek, és a szakma újabb kihívásaival is megismerkedjenek. Oktatási tevékenységének rangját, elismertségét jelzi, hogy 1983 óta az Országos Szakorvosi Szakképesítő Bizottság vizsgáztató tagja, 1996-tól pedig a HIETE Egészségügyi Főiskolán a Záróvizsga Bizottság elnöke volt. A Közegészségtani Intézetet 2005-ig, nyugdíjazásáig vezette.

1974 óta tagja volt a Group of European Nutrition tudományos társaságának. Az orvostudomány kandidátusa tudományos fokozatot 1977-ben nyerte el; értekezését a D3-vitamin és egyes metabolitjainak a csontanyagcserében betöltött szerepéről írta. Az Egészségügyi Világszervezet Nem-fertőző Betegségek Elleni Országos Integrált Intervenció Programjának magyarországi igazgatójaként (1992-2005) a magyar lakosság egészségi állapotát és életmódját vizsgáló, valamint területi dohányzás megelőző intervenció programokat vezetett. A magyarországi „Hagyd abba, és nyersz!” kampányok hat ízben történő megszervezésével jelentősen hozzájárult a dohányzás megelőzéséhez.

Kiterjedt szakmapolitikai és tudományos társasági tevékenység köthető a nevéhez. Tagja volt a Közegészségügyi, Élelmezésügyi,

Sugáregészségügyi, Megelőző Orvostani és Népegészségügyi Szakmai Kollégiumnak. A hazai és nemzetközi tudományos életben kivívott rangját jelzik a Magyar Tudományos Akadémiánál betöltött bizottsági tagságai. A Népegészségügyi Tudományos Társaság és a Magyar Higiénikusok Társasága is elnökévé választotta. Az Egészségtudomány szakfolyóirat szerkesztő-bizottságának éveken át volt az elnöke. A Magyar Táplálkozástudományi Társaság vezetőségi tagsága mellett tagja volt a Magyar Élettani Társaságnak, a Klinikai Laboratóriumi Diagnosztikai Társaságnak, az Antropológiai Társaságnak, a Hidrológiai Társaságnak. Munkásságáért elnyerte a Fodor József, a Tarján Róbert és a Sós József Emlékérmeket, valamint kitüntették a Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztjével.

Morava Endre széles látókörű, hiteles, szerény és jellemes ember volt, egész lényét a közvetlenség és a megértés hatotta át. Őszinte érdeklődéssel fordult mindenki felé. Ismert volt alaposágáról, szellemiségéről, becsületességéről és szelíd humoráról.

Oroszi Beatrix

ÁNTSZ Nyugat-dunántúli Regionális Intézete

Búcsú dr. Bogosi Györgytől

Fájó szívvel és mély megrendüléssel tudatjuk, hogy a Semmelweis Egyetem Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinikájának munkatársa, dr. **Bogosi György** életének 37. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt. Személyében egy igaz embert, kiváló kollégát és szeretett barátot veszítettünk el. A legfontosabb számára az emberi értékek tisztelete, a gyógyítás, a tanulás, a szakmai fejlődés és terveinek megvalósítása volt. Barátai, kollégái, főnökei szeretnék, felnéztek rá hivatásstudata, megbízhatósága és emberi tulajdonságai miatt. Vácott kardiológiai gyakornokként, majd Kistarcsán patológusként szerezte meg azt

az alaptudást, ami a későbbiekben aneszteziológus, intenzív orvosként hasznára vált és kiemelte kollégái közül. A budapesti Bajcsy-Zsilinszky Kórházban kezdte el aneszteziológiai tanulmányait, melyet a budapesti Központi Honvédkórházban, majd a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézetben fejlesztett tovább. Az útja innen egyenesen vezetett a Semmelweis Egyetem Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinikájára, ahol egy újonnan alakuló csapat vezéregyénisége, alapjaiban meghatározó személyisége lett. Szakmai felkészültsége, gyakorlati tudása, emberi magatartása példaértékű volt nemcsak a fiatal kollégák, asszisztensek, nővérek körében, de még a tapasztalt vezetői részéről is méltán elismerést, tiszteletet váltott ki. Emlékét szívünkben örökre megőrizve, megtörve búcsúunk szeretett kollégánktól.

Dr. Bogosi Györgyöt a Semmelweis Egyetem Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinikája saját halottjának tekinti, és mély együttérzéssel osztozik a család fájdalmában.

Gál János

Semmelweis Egyetem
AITK

A TF-en történt

Kari kitüntetések

A TF Kari Tanácsa az intézmény érdekében kifejtett odaadó, áldozatos tevékenységéért a Pro Facultate díjat adományozta **Derzsy Béla** egyetemi adjunktusnak, valamint dr. **Cseresznyés Lászlónak**, az Oktatási és Kulturális Minisztérium beruházási főosztályvezetőjének, a TF-fejlesztések megvalósulásáért végzett közel két évtizedes áldozatos tevékenységéért. A díjakat a kar dékánja, dr. **Tihanyi József** nyújtotta át a szeptember 6-i évnyitó ünnepségen. Több mint négy évtizedes kiemelkedő oktatói-nevelői munkája, valamint a TF hírnevének öregbítése, pedagógusi teendőinek magas színvonalú ellátásának elismeréseként a kar a TF címerével díszített arany pecsétgyűrűt adományozta dr. **Takács Ferenc** professor emeritusnak. Az intézmény érdekében végzett több évtizedes munkája, kiemelkedő oktató-nevelő tevékenysége elismerésül, valamint a testkulturális szakemberképzésben végzett feladatai kiváló ellátásáért Kerezsi Endre díjat adományozott dr. **Kiricsi János** docensnek.

Emlékérem adományozása

A TF Kari Tanácsa az egyetemi és intézményi szinten is kiemelkedő tudományos munkájáért, a sporttudomány területén kifejtett eredményes és áldozatos tevékenységéért, valamint a kari tudományos élet fejlesztésének magas szintű megvalósításáért a dr. Hepp Ferenc emlékéremet adományozta dr. **Radák Zsolt** egyetemi tanárnak.

Nívódíjat kaptak

A TF Kari Tanács határozata és a Magyar Olimpiai Bizottság támogató állásfoglalása alapján a torna sportágban végzett kiemelkedő edzői, sportszakmai tevékenysége elismeréseként TF-MOB edzői nívódíjban részesült **Kalmár Zsuzsa** egyetemi adjunktus, valamint dr. **Egressy János** egyetemi adjunktus, az úszás sportágban végzett kiemelkedő edzői, sportszakmai tevékenysége elismerésül.

Psoriasis világnap

A pikkelysömörre hívja fel a figyelmet az a kerekasztal konferencia és orvos-beteg találkozó, amelyet október 18-án délelőtt 9 órától rendeznek a Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinika tantermében. A szóban forgó betegség Magyarországon 140-200 ezer embert érint. A változó súlyosságú krónikus betegség eredményes tünet mentesítésében jó hatásokúak az úgynevezett biológiai válaszmodosítók, melyeket az országban elsők között alkalmaztak egyetemünk Bőrklínikájának Psoriasis Centrumában.

--tó

Genomikai hálózat előadásai

2008 őszén is folytatódik a **Semmelweis Genomikai Hálózat** előadássorozata, szerdán 15.00-16.30 között a Nagyvárad Téri Elméleti Tömb Tanácstermében. Immár a 8. évfolyam második félévét kezdjük el szeptemberben, az 59. előadással.

Tervezett előadások:

Oktober 15. – **Benczur Miklós**: A természetes ölésejtek genomikai jellegzetességei
Oktober 29-31. – **A Magyar Immunológiai Társaság konferenciája (ugyancsak a NET-ben)**

November 12. – **Losonczy György**: A nosocomialis pneumonia genomikája

November 26. – **Thomas Pap** (Münster): Posttranslational control of inflammatory signaling pathways by small ubiquitin-like modifiers (SUMOs)

December 17. – **Pléh Csaba-Janka Zoltán**: Pszichogenetika: főút, körforgalom, vagy zsákutca?

Minden régi és új érdeklődőt szeretettel várunk!

Dr. Falus András
és az ÁOK Tudományos Bizottsága

EUROPE OPEN UNIVERSITY CUP HALF MARATHON & "ACADEMIC-SIX" 6 KM RUN

Budapest 2008 November 9.
Nagyvárad tér, 11 óra

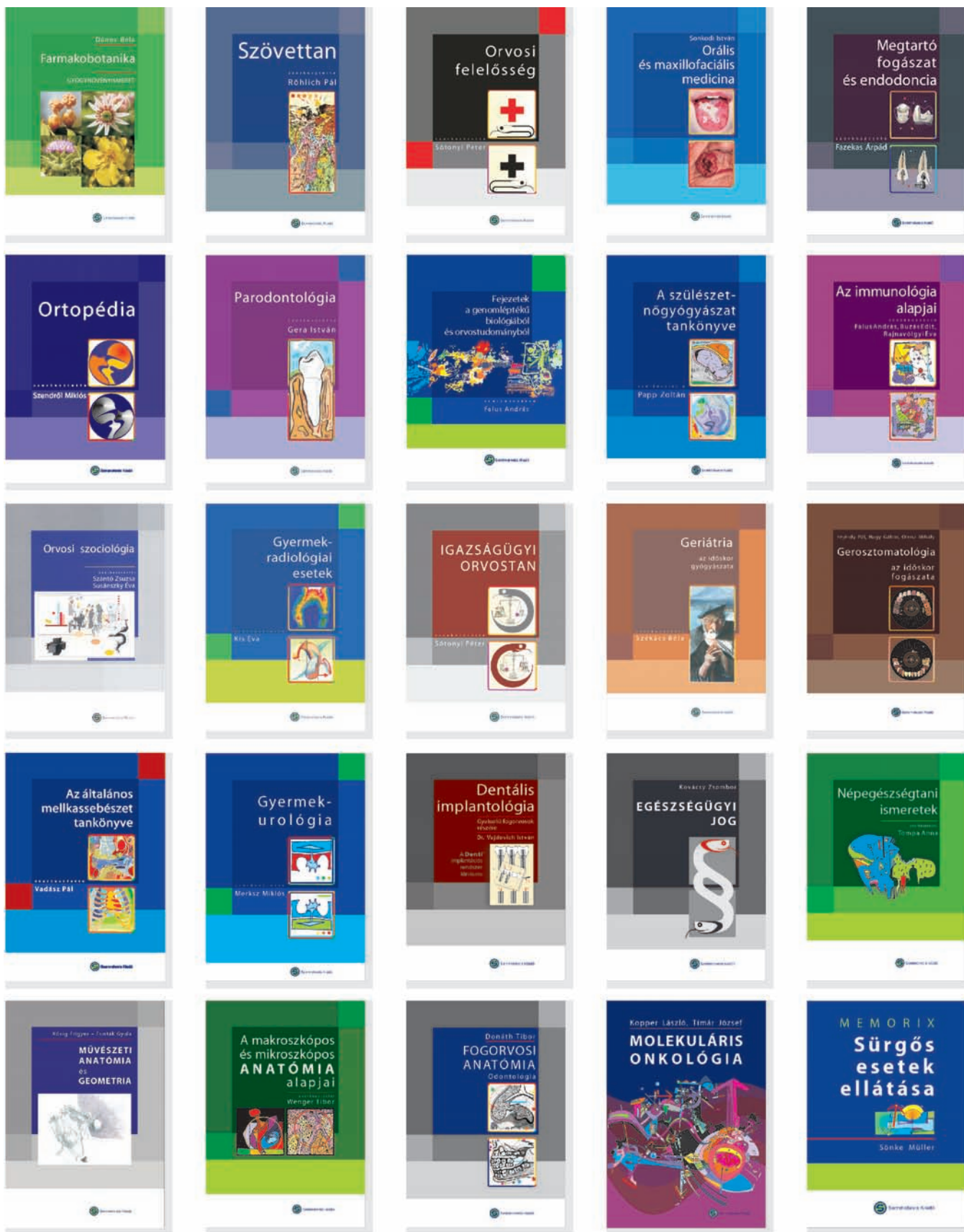
NYÍLT EURÓPA KUPA FUTÓVERSENY
A VILÁG DIÁK ÉS TANÁR SPORTOLÓI RÉSZÉRE

MEFOB KRITÉRIUMVERSENY A NYÁRI UNIVERZIÁDÉK FÉLMARATONI VERSENYSZÁMÁHOZ
+KULTURÁLIS ÉS TUDOMÁNYOS ESEMÉNYEK

NYÍLT FÉLMARATON BUDAPEST BAJNOKSÁG
EMLÉKFUTÁS AZ ELHUNYT ATLÉTÁKÉRT

online nevezés:
www.halfmarathon.sote.hu
Nemzeti Szervező Bizottság:
halfmarathon@sote.hu
Magyar Egyetemi-Főiskolai Sportszövetség:
huf@ella.hu
Budapesti Atlétikai Szövetség:
bpatletik@freemail.hu

Logók: MEF, IOC, IAAF, FISU/EUSA/MEFS, Budapesti Atlétikai Szövetség, MASZ, BRACH, Chiquita, TIMEX, Budapesti Atlétikai Szövetség.

Rendelje meg közvetlenül a Kiadótól!
A legolcsóbb beszerzési lehetőség

www.semmelweiskiado.hu

internetes könyvtárház
és a Semmelweis Kiadó mintaboltja, a
Legendus Könyvesbolt

1089 Budapest,
Nagyvárad tér 4.
Semmelweis Egyetem,
NET, Aula
Tel./fax: 210-4408